

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Andraž Koželj

***REPREZENTACIJA HOMOSEKSUALNOSTI V
SODOBNI AMERIŠKI KINEMATOGRAFIJI***

Diplomsko delo

Ljubljana, 2006

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE**

Andraž Koželj

Mentor: doc. dr. Peter Stankovič

***REPREZENTACIJA HOMOSEKSUALNOSTI V
SODOBNI AMERIŠKI KINEMATOGRAFIJI***

Diplomsko delo

Ljubljana, 2006

Zahvala

Najprej bi se rad zahvalil svojim staršem, bratu in starim staršem za vso pomoč, še zlasti pa za moralno in emocionalno podporo. Hvala, da ste verjeli vame in me vzpodbujali.

Iskrena hvala tudi mentorju, doc. dr. Petru Stankoviću, za usmerjanje v pravo smer, nenazadnje pa tudi za puščanje zadostne svobode, v kateri so vzklile nove ideje.

Ob tej priložnosti pa bi se zahvalil tudi svojim profesorjem in njihovim asistentom, ki so se v času mojega študija trudili, da bi bila študentska leta ne le nepozabna, temveč tudi plodna za prihodnost.

REPREZENTACIJA HOMOSEKSUALNOSTI V SODOBNI AMERIŠKI KINEMATOGRAFIJI

Povzetek: *Diplomska naloga obravnava pomen in vpliv, ki ju imajo sodobni ameriški filmi s homoseksualno tematiko na reprezentacijo homoseksualnosti v družbi. V teoretičnem delu sta predstavljeni dve ključni teoriji, ki tvorita podlago za razumevanje reprezentacije homoseksualnosti v filmih, in sicer sta to »Družbena konstrukcija realnosti« in »Reprezentacija«, pri čemer je pri slednji center osredotočanja medijska reprezentacija. Vez med teoretičnim in empiričnim delom diplomske naloge je kronološki pregled hollywoodskih filmov s homoseksualno tematiko od samega začetka pa do vstopa v 21. stoletje. V empiričnem delu je analiziranih 30 ameriški filmov (iz let 2004 in 2005), ki so porazdeljeni na dva pola, in sicer na mainstream filme in filme neodvisne produkcije. Analiza je pokazala, da filmi neodvisne produkcije uporabljajo bolj realistične podobe homoseksualnosti v nasprotju z mainstream filmi, katerih glavni namen je ponavadi le zabavati občinstvo. Sklep, ki je nastal na podlagi teoretičnih in empiričnih ugotovitev, pojasnjuje dejstvo, da se filmska industrija, še zlasti pa homoseksualna kinematografija, giblje vzporedno s samim družbenim dogajanjem.*

Ključne besede: *družbena konstrukcija realnosti, reprezentacija, homoseksualnost, ameriški film.*

THE REPRESENTATION OF HOMOSEXUALITY IN CONTEMPORARY AMERICAN CINEMATOGRAPHY

Abstract: *The diploma work deals with the influence that contemporary American films with homosexual subject give the representation of homosexuality in a society. The theoretical part of the diploma work consists of two key theories that form the essence from which we understand how homosexuality is represented in the movies and that theories are »The social construction of reality« and »Representation«. In latter the key focus is on the media representation. The bridge between the theoretical in the empirical part is filled with a chronology of Hollywood films that deals with homosexual subject from the very beginning till the new millennium. The empirical part of the diploma work includes analysis of 30 American films (dating from 2004 till 2005) which are divided into two parts; the first are the mainstream films, the second are the independent films. Both parts were compared between each other and the results proved that the independent films tend to favor reality in contrast to entertainment which is the main interest of the mainstream films. The conclusion made it clear that the film industry and especially the homosexual cinematography move in parallelism with the social life itself.*

Key words: *social construction of reality, representation, homosexuality, American film.*

Kazalo

1. Uvod	7
2. Družbena konstrukcija realnosti	9
2.1 Realnost vsakdanjega življenja	9
2.2 Ključne faze družbene konstrukcije realnosti	10
3. Reprezentacija.....	12
3.1 Reprezentacija kot pojem.....	12
3.2 Medijska reprezentacija	12
4. Medijske podobe homoseksualnosti	14
4.1 Stereotipizacija.....	16
4.1.1 Definicija in vloga stereotipov v družbi.....	16
4.1.2 Stereotipi o homoseksualcih	17
4.2 Predsodki.....	19
5. Film in reprezentacija homoseksualnosti v ameriških filmih	20
5.1 O filmu na splošno	20
5.2 Reprezentacija homoseksualnosti v ameriških filmih.....	22
5.2.1 Prelom stoletja (prvič).....	22
5.2.2 Trideseta leta (čas sisijev).....	22
5.2.3 Čas cenzure	23
5.2.4 Petdeseta leta (čas prikrite homoseksualnosti)	24
5.2.5 Šestdeseta leta (konec cenzure)	25
5.2.6 Sedemdeseta leta (prvi pravi gejevski filmi)	26
5.2.7 Osemdeseta leta (dvoličnost Amerike).....	27
5.2.8 Devetdeseta leta (prve nagrade).....	29
5.2.9 Prelom stoletja (drugič).....	29
5.3 Lažne identitete.....	30
5.4 Pomen filmskih festivalov	32
6. Analiza ameriških celovečernih filmov	34
6.1 Analiza mainstream filmov	35
6.1.1 Alexander.....	35
6.1.2 Beauty Shop.....	36
6.1.3 Be Cool	37

6.1.4	Cursed	37
6.1.5	De-Lovely	38
6.1.6	Four Brothers	39
6.1.7	Mean Girls	40
6.1.8	Saved!	40
6.1.9	The Family Stone	41
6.1.10	The Producers	42
6.1.11	Wedding Crashers	43
6.2	Analiza filmov neodvisne produkcije	44
6.2.1	24th Day	44
6.2.2	Adam & Steve	45
6.2.3	A Home at the End of the World	46
6.2.4	Almost Normal	47
6.2.5	Brokeback Mountain	48
6.2.6	Capote	51
6.2.7	Dorian Blues	51
6.2.8	Eating Out	53
6.2.9	Graffiti Artist	53
6.2.10	Happy Endings	54
6.2.11	Hard Pill	55
6.2.12	Harry + Max	56
6.2.13	Kinsey	57
6.2.14	Loggerheads	59
6.2.15	Mysterious Skin	60
6.2.16	Slutty Summer	61
6.2.17	Straight Jacket	62
6.2.18	The Dying Gaul	63
6.2.19	Where the Truth Lies	64
6.3	Končna ocena filmov	65
6.3.1	Razlike in podobnosti med mainstream filmi in filmi neodvisne produkcije	67
7.	Sklep	70
8.	Literatura in viri	72

1. UVOD

Homoseksualnost je bila v zadnjih sto letih le malokrat prikazana na filmskih platnih, če pa je že bila, je bila deležna posmeha in pomilovanja ali pa je celo vzbujala strah pri občinstvu. To so bile bežne podobe, a obenem tudi nepozabne, ki so pustile trajen pečat. Hollywood kot izdelovalec mitov je učil heteroseksualce, kaj naj si mislijo o homoseksualcih, in učil je homoseksualce, kaj naj si mislijo o sebi (glej Epstein in drugi, 1995).

Film kot medij nam nekaj sporoča, tako kot to počnejo radio, časopis, televizija in internet. Čeprav se včasih sliši čudno, pa se od filmov tudi učimo. Ameriški igralec Tony Curtis¹ je nekoč izjavil, da se je življenja učil od Caryja Granta,² od tega, kako se je slednji oblačil, kako se je obnašal do žensk, kako je naročil jed v restavraciji itd.

Kljub temu pa je za večino ljudi film samo film in nič več kot to. A Oliver J. Olinger je v svojem članku *Liberal Hollywood?* pojasnil, da temu ni povsem tako. Moč filma je mogoče opaziti, to pa velja tudi za filme s homoseksualno tematiko. Ljudje, ki gredo v kino, da bi videli kakšno brezskrbno komedijo, bodo lahko odšli domov s pozitivnim mnenjem o homoseksualnem življenjskem slogu, kadar je ta prikazan v kontekstu normalnosti. Zato je treba poudariti, da ne smemo vedno podcenjevati zmožnosti filma (glej Olinger, 2003).

Z mnenji Epsteina in Olingerja sem želel že na samem začetku poudariti, da film in kinematografija³ vplivata na podobo homoseksualcev. Seveda je ta vpliv odvisen od sporočevalca, prejemnika in samega sporočila.

V diplomski nalogi z naslovom *Reprezentacija homoseksualnosti v sodobni ameriški kinematografiji* sem skušal združiti dve področji, in sicer filmske in GLBT⁴ študije. Osrednja točka mojega zanimanja je, kako ameriški filmi, kot eni izmed najmočnejših množičnih medijev na svetu prikazujejo homoseksualce (geje)⁵ oziroma homoseksualnost na splošno.

---

¹ Tony Curtis (1925-) – ameriški igralec, poznan po vlogah v filmih *Some like it Hot* (1959), *Sweet Smell of Success* (1957), *Spartacus* (1960), *Rosemary's Baby* (1968) itd.

² Cary Grant (1904-1986) – angleški igralec in eden največjih zvezdnikov zlate dobe Hollywooda. Igral je v filmih, med drugim v *North by Northwest* (1959), *Notorious* (1946), *The Philadelphia Story* (1940) itd.

³ Kinematografija – dejavnost, ki se ukvarja s snemanjem, izdelovanjem in predvajanjem filmov, oziroma ustvarjanje, katerega izrazna oblika je umetniško delo na filmskem traku.

⁴ GLBT – kratica, ki se nanaša na geje, lezbijke, biseksualce in transgenderje (transvestiti in transseksualci). Uporablja se tudi kratica LGBT, kjer je spremenjen le vrstni red.

⁵ Gej – v Sloveniji in v tujini med homoseksualno populacijo najbolj razširjen izraz za moškega s homoseksualnimi nagnjenji. Ta izraz sem v nalogi, poleg besede homoseksualec, tudi največkrat uporabil.

Predmet proučevanja v diplomski nalogi so bili filmi, ki so reprezentirali homoseksualce oziroma homoseksualnost na splošno. Namen naloge pa je bil ugotoviti, kakšne so reprezentacije homoseksualcev v ameriških filmih in ali so le-te odraz podobe homoseksualcev v družbi. Obenem so me zanimali tudi drugi dejavniki, kot so stereotipizacija, predsodki, odnosi do homoseksualcev itd.

Na samem začetku sem si zastavil naslednje raziskovalno vprašanje: *Kako so homoseksualci in homoseksualnost reprezentirani v sodobnih ameriških filmih in ali se te reprezentacije razlikujejo med mainstream filmi in filmi neodvisne produkcije?* Do odgovora pa sem prišel s kombinacijo teoretičnega in empiričnega dela diplomske naloge.

V teoretičnem delu sem uporabljal sekundarne vire, kot so knjige, članki in internetni viri. V empiričnem delu naloge sem za analizo izbral 30 filmov, ki prikazujejo bodisi homoseksualne like bodisi homoseksualno tematiko. Pri tem sem se osredotočil in analiziral le filme, ki so bili prikazani v zadnjih dveh letih, torej v letih 2004 in 2005. K izboru filmov so botrovali nekateri pogoji, kot so dostopnost do filmskega gradiva, jezik, v katerem je bil film posnet, in sama relevantnost filma. Ker me je v nalogi zanimala predvsem reprezentacija homoseksualcev v ameriških filmih, sem v izbor vključil le celovečerne filme. Hollywood je v dveh letih posnel relativno malo mainstream⁶ filmov, ki se ukvarjajo s homoseksualno tematiko, zato sem slednjim dodal vrsto ameriških filmov neodvisne⁷ produkcije, kjer je homoseksualna tematika v ospredju. Obe vrsti filmov sem med seboj primerjal s pomočjo primerjalne metode. Do spoznanj in ugotovitev sem tako prišel s kombinacijo pisnih virov in analizo filmov po predhodnem ogledu vsakega od njih.

---

⁶ Mainstream film ponavadi definiramo kot komercialni film, ki je prikazan v kinodvoranah po vsej državi. Tvrstni filmi so ustvarjeni pod okriljem velikih filmskih studiev in distributorjev (glej http://en.wikipedia.org/wiki/Mainstream#In_Film).

⁷ Neodvisni film oziroma »Indie« film je ponavadi ustvarjen brez financiranja in distribucije velikih filmskih studiev. Kljub temu so ustvarjalnost, posel in tehnološki razlogi pripomogli k rasti neodvisnega filma s koncem 20. in v začetku 21. stoletja (glej http://en.wikipedia.org/wiki/Film#Independent_filmaking).

2. Družbena konstrukcija realnosti

2.1 Realnost vsakdanjega življenja

Ko govorimo o realnosti in resničnosti vsakdanjega življenja, smo v večini mnenja, da je bilo tako že od nekdaj. Vendar to ni res, kajti v družbenem svetu je bila resničnost vedno proizvod zgodovine in kulture. Resnico je dejansko mogoče upravljati, resnično pa je tisto, kar je najbolj prepričljivo. To velja tudi za homoseksualnost, katere obravnavanje in vrednotenje sta se skozi čas⁸ spreminjali in se še danes spreminjata.

Ključno teorijo na področju realnosti vsakdanjega življenja sta ponudila Berger in Luckmann, ki sta v svoji knjigi *Družbena konstrukcija realnosti* dejala, da je realnost družbeno konstruirana, pri čemer se vsakdanje življenje prikazuje kot realnost, ki jo ljudje različno interpretirajo in ima zanje subjektivni pomen kohezivnega sveta. Avtorja pojasnjujeta, da se realnost vsakdanjega življenja kaže kot objektivizirana, saj so pojavi v tej realnosti urejeni v vzorce, za katere pa se zdi, da so neodvisni od našega pojmovanja.

---

⁸ Homoseksualnost se je zgodovinsko gledano obravnavala različno, ključna pa so bila naslednja obdobja (glej Kuhar, 2001):

- Za antični svet je značilno, da ni bilo ločevanja med heteroseksualno in homoseksualno spolnostjo. Obstajala je le homoseksualnost, pri čemer sam spol partnerja ni bil relevanten. Pri Grkih je homoseksualnost obstajala, kljub temu pa Grki sami tovrstnih odnosov niso prepoznavali kot odnose, ki bi pripadali ločeni spolni identiteti.
- Za razliko od Grkov se je pri Rimljanih povzdigovala pomembnost zakonske zveze in čustvenih vezi med zakoncema, torej med moškim in žensko, kljub temu pa zakon ni prepovedoval homoseksualnosti.
- Hebrejska kultura je spodbujala moralne zapovedi in ritualne predpise, ki so temeljili na telesni čistosti. Njihov odnos do spolnosti in pomembnost moškega pred ženskim spolom odmevata še danes. Cenili so seksualnost znotraj zakona, zato so bile druge oblike seksualnosti nezaželene in tudi preganjane.
- V srednjem veku (14. stoletje) je bila homoseksualnost povezana s krivoverstvom, grešnim čarovništvom, demonizmom in oduštvom. Kazni za tovrstno seksualnost so bile različne, od zapornih kazni in glob do sežigov na grmadi. V 15. stoletju, v času renesanse, je bila homoseksualnost le začasno razbremenjena bremena cerkvene obdolžitve grešnosti.
- V 17. stoletju, zlasti v drugi polovici, se je začel velik preobrat, ki ga je zaznamovala homofobija. Protestantizem je obudil idejo o prepovedi spolnih praks zunaj krščanske zakonske zveze. V času kapitalizma, kjer je potrošnja predstavljala glavno obsesijo tedanje družbe, homoseksualcev niso le zavrnili, temveč so jih postavili v slabo luč. Tudi razsvetljenstvo (18. stoletje) ni prestopilo te meje, kajti istospolna ljubezen je bila še vedno ovrednotena kot greh in prestopok. Šele po francoski revoluciji je bila ukinjena smrtna kazen za spolne zločine.
- 19. stoletje je nasledilo predhodno stoletje predsodkov in strahov, pri tem pa je ključno vlogo odigrala medicina. Tako homoseksualnost ni bila več greh, temveč duševna bolezen.
- V času obeh svetovnih vojn je homoseksualnost pridobila nov negativen pomen, ki pa je imel tokrat bolj politične konotacije. Homoseksualnost je pomenila nezvestobo državi, predstavljala je izraz državljanske nepokorščine in ostudno dejanje izdajstva.
- Upor pred gostiščem Stonewall Inn v Greenwich Villageu leta 1969 pomeni prelomnico v zgodovini zatiranja homoseksualcev in začetek modernega gibanja za pravice gejev in lezbijk. Upri so se policiji, ki je od konca sedemdesetih let v New Yorku opravljala racije homoseksualcev. Posledice upora so bile medijsko poročanje, pisanje časnikov itd. Pojavljati so se začela zborovanja in organiziranje pohodov, kot je tudi gejevska parada ponosa.

Jezik, ki ga uporabljamo v vsakdanjem življenju, nam nenehno zagotavlja objektivizacijo, obenem pa vzpostavlja red, znotraj katerega ima vse pomen in kjer je vsakdanje življenje za ljudi smiselno. Realnost vsakdanjega življenja pa ni realnost le enega posameznika. Gre za intersubjektivni svet, torej svet, ki si ga delimo med seboj. Pri tem pa prav intersubjektivnost ločuje vsakdanje življenje od drugih realnosti, ki se jih zavedamo. Ključnega pomena pri tem sta stalna interakcija in komuniciranje, saj brez njiju v vsakdanjem življenju ne moremo shajati.

Pomembna je tudi naravna drža, saj predstavlja držo zdravega razuma, nanaša pa se na svet, ki je skupen velikemu številu ljudi. Zdrav razum pa razumemo kot nekaj samoumevnega, kot rutino vsakdanjega življenja, in četudi dvomimo o realnosti sveta, ta dvom zaradi rutinske eksistence v vsakdanjem življenju potlačimo. Teoretično se ta dvom sicer lahko sprosti, vendar je za to treba spremeniti obstoječe teoretske in religiozne zakonitosti (glej Berger in Luckmann, 1988: 30).

Na podlagi ugotovitev Bergerja in Luckmanna lahko trdimo, da je tudi homoseksualnost družbena konstrukcija, ki se je zgodovinsko gledano spreminjala v svojem pomenu in obravnavanju. Ob tem pa je treba upoštevati še, da je vrednotenje homoseksualnosti še danes različno od države do države, od kontinenta do kontinenta.⁹

2.2 Ključne faze družbene konstrukcije realnosti

Človek se ne rodi kot član družbe, to na podlagi predispozicije družbenosti šele postane in družba v kateri živimo, deluje le, če jo razumemo kot nenehen dialektični proces eksternalizacije, objektivizacije in internalizacije. Te tri faze pa se ne pojavljajo v časovnem zaporedju, temveč vse hkrati označujejo družbo in vsak njen del posebej.

1. Eksternalizacija (pojasnitev)

Posameznik se znotraj socializacije¹⁰ sooča s pomembnimi Drugimi (starši, učitelji idr.), ki so mu vsiljeni, njihove definicije pa so mu predstavljene kot objektivna realnost.

---

⁹ V številnih azijskih in afriških državah veljajo zakoni, ki prepovedujejo homoseksualnost. Kazni za homoseksualnost so različne, od denarnih kazni, zapora (tudi doživljenjska zaporna kazen) do smrti (Sudan, Iran, Savdska Arabija itd.). Edini kontinent, kjer nobena država uradno ne prepoveduje homoseksualnosti je Evropa (glej http://en.wikipedia.org/wiki/Homosexuality_laws_of_the_world).

¹⁰ Socializacija je vse življenjski proces, v katerem se posamezniki naučijo kulture svoje družbe. Primarna socializacija poteka v otroštvu, navadno v okviru družine. Izvajalci sekundarne socializacije pa so izobraževalni sistem, poklicna skupina in vrstniška skupina (glej Haralambos in Holborn, 1999: 12).

Pomembni Drugi izbirajo podobe v skladu z lastnim mestom v družbeni strukturi in na podlagi lastnih življenjsko zakoreninjenih značilnosti (glej Berger in Luckmann, 1988: 123). Če torej starši, učitelji ali katera druga avtoriteta otroku govori, da je homoseksualnost problematična, da je nemoralna ali grešna, to otrok lahko razume kot objektivno realnost.

2. *Objektivizacija (objektivacija)*

Objektivizacija sledi tedaj, ko pojasnitev začne živeti svoje lastno življenje in postane del kolektivnega imaginarija. Ko se pojavi objektivizacija, nas ne zanima več, da je bila ta pojasnitev izmišljena in konstruirana (glej Berger in Luckmann, 1988: 125). Če torej v družbi velja prepričanje, da je homoseksualnost napačna, to prepričanje lahko postane del resnice.

3. *Internalizacija (ponotranjenje)*

Internalizacija predstavlja podlago za razumevanje sočloveka in za pojmovanje sveta kot pomenske in družbene realnosti. To pojmovanje pa ni rezultat posameznikovih avtonomnih stvaritev smisla, ampak posameznik »prevzame« svet, v katerem že živijo drugi. To pa, kar »prevzamemo«, lahko ustvarjalno spreminjamo ali pa tudi ponovno ustvarimo. Ko posameznik doseže stopnjo internalizacije, postane član družbe. Proces, s katerim je mogoče doseči to stopnjo, se imenuje socializacija (glej Berger in Luckmann, 1988: 121). Kot sem že v sprotnih opombah nakazal, je pomembno to, da sta se pomen in obravnavanje homoseksualnosti v zgodovini spreminjala in da se bo to dogajalo še naprej.

Vse tri faze si lahko sledijo ali pa tudi ne. Posamezno fazo je mogoče tudi preskočiti, kar je najočitneje pri otrocih, ki lahko »preskočijo« eksternalizacijo in objektivizacijo, ko gre za internalizacijo virtualnega sveta. V tem primeru gre za hipersocializacijo virtualnosti. Za primer lahko vzamemo otroške pravljice, kjer so medvedi prijazne živali (v resnici ponavadi niso), ali pa tudi filme, kjer so otroci prepričani, da človek lahko leti (npr. Superman) itd.

3. Reprezentacija

3.1 Reprezentacija kot pojem

V medsebojni povezavi z družbeno konstrukcijo realnosti pa je reprezentacija, saj je del procesa, v katerem se pomeni pridobivajo in izmenjujejo med člani družbe. Ko govorimo o reprezentaciji, ne moremo mimo nekaj ključnih predpostavk, in sicer, da za normalno delovanje v družbi potrebujemo pomene za stvari, osebe, predmete itd. Vse to nam omogoča jezik, brez katerega ne moremo osmisliti sveta v katerem živimo. Prek jezika se pomeni pridobivajo in izmenjujejo. Ključnega pomena je tudi kulturna praksa, saj njeni akterji dajemo pomene ljudem, objektom in dogodkom. Naša uporaba stvari, misli, besed in občutij daje pomene in tako se tudi reprezentira. Pomeni pa se neprestano pridobivajo in izmenjujejo na vsaki osebni in družbeni interakciji, pri čemer je pogoj, da smo del te interakcije tudi sami. Pomeni tudi uravnavajo in urejajo naše obnašanje oziroma naše delovanje, obenem pa omogočajo, da postavimo pravila in norme, da lahko družbeno življenje sploh deluje (glej Hall, 1997: 3). Člani družbe pa nismo edini, ki pridobivamo in izmenjujemo pomene med seboj. Pomene oblikujejo in posredujejo med drugim tudi mediji (časopisi, radio, televizija, internet, film itd.) in prav medijska reprezentacija je eden od najmočnejših vplivov na naše mišljenje in prepričanje.

3.2 Medijska reprezentacija

Ko zvečer prižgemo televizijo in si ogledamo bodisi dnevnik bodisi kakšno drugo informativno oddajo, smo v večini prepričani, da je vse, kar vidimo na zaslonu, resnično, vendar ni vedno tako. Četudi se zdi, da so podobe v medijih še tako realistične, nikoli povsem ne predstavijo dejanske realnosti sveta. Vedno so konstrukcije in reprezentacije in ne prozorno okno sveta. Razlog temu so mediji, ki nam podajajo načine predstavljanja posameznih situacij, identitet in skupin (glej Branston in Stafford, 1996: 90). Mediji imajo namreč to moč, da situacije, identitete, zgodbe in drugo prikažejo na način, za katerega menijo, da bo pri ljudeh vzbudil več zanimanja, obenem pa lahko s svojim načinom reprezentiranja ljudi tudi manipulirajo¹¹ in jih zavajajo. Informativne oddaje pa niso edini

---

¹¹ Za primer lahko vzamemo še vedno aktualno vojno v Iraku, kjer mediji ameriškemu ljudstvu in tudi ljudem po svetu prikazujejo le del dejstev (boj za demokracijo, pomoč ljudem itd.), ne prikazujejo pa

mediji, ki pripravijo ljudi, da verjamejo. Tudi pri razvedrilnem mediju je mogoča pretveza oziroma navideznost, saj pripravi ljudi, da verjamejo.

Dandanes naše misli ne zapolnjujejo več igre, zgodbe in pripovedi, temveč podobe in teme, ki nam jih posredujejo televizija, film in internet. Dejstvo je, da nas ti mediji ne le zabavajo, temveč nam tudi prikazujejo širša področja, kot so politika, kultura, gospodarstvo in drugo. Eno glavnih vlog ima pri tem seveda Hollywood s svojo filmsko industrijo. Pogosto pri tem je mnenje, da hollywoodski filmi zgolj zabavajo ljudi, vendar vseeno ni tako. Velikokrat je namreč samo sporočilo, ki ga film predstavlja oziroma zagovarja, vse prej kot le zabava za ljudi. Pri tem ima manipulacija lahko velik vpliv, saj so dejavniki, kot so nasilje, podrejanja in še marsikaj drugega, lahko spremenjeni v zabaven film. Sama manipulacija pa pri tem deluje le, če se je gledalec ne zaveda. Pri tem so prepričanja, drža in vrednote bolj vsečne in verodostojne občinstvu, če so prikazane preko likov in zapletov, kot pa če bi jih pridigal napovedovalec po radiu ali televiziji (glej Parenti, 1992: 1).

Kar mediji delajo, je to, da vedno znova iznajdejo realnost po njenih merilih. Za primer lahko vzamemo Arabca. Če gledamo s perspektive Evropejca, je zelo malo ljudi kdajkoli srečalo Arabca, a kljub temu ima večina ljudi v mislih podobo o njem, ki naj bi ponazarjala, kakšen je in kako deluje. Vendar pa bo ta podoba prej stereotipna kot pa realna, predvsem pa izvira iz medijev in njihove reprezentacije. Ne nazadnje bi podobno lahko trdili tudi za homoseksualce.

Jerry Mender je dejal, da so medijske podobe »neustavljive«, saj jih naši možgani prevzamejo ne glede na to, kako zavestno jih jemljemo. Problematično je to predvsem pri otrocih, saj ti verjamejo, kar jim mediji prikazujejo, oziroma verjamejo, da je tisto, kar vidijo, tudi resnično. Otroci namreč še nimajo izoblikovane sposobnosti razlikovati realne in nerealne podobe. Šele ko odrastejo in s pomočjo ponavljajočih se starševskih trditev, počasi začnejo dojemati razliko med realnostjo in nerealnostjo (glej Parenti, 1992: 4).

Na otroke pa lahko vplivajo še tako nedolžne in »neškodljive« stvari, kot so risanke, reklame in otroške oddaje. Prav pri oglaševanju čokolade Milka je tako prišlo do zanimivega paradoksa: nekateri otroci, ki v življenju še niso videli krave, so dejansko verjeli, da obstajajo vijoličaste krave, kakor so bile prikazane v reklamah. Seveda so to relativno nedolžni primeri, ki jih je mogoče hitro in učinkovito rešiti, vendar danes

---

celotnega ozadja, ki se skriva za vojno (dejanske koristi, ki jih bodo imele ZDA z vojno, prikrivanje nekaterih podatkov, kot so število umrlih civilistov itd.).

obstajajo tudi kompleksnejši in bolj manipulativni prizori, slike, podobe, ki lahko oblikujejo naše prepričanje o nečem in otroci niso edina žrtev le-tega.

4. Medijske podobe homoseksualnosti

»Ljudje verjamejo v medije. Če govorijo o lezbijkah in gejih, potem ti obstajajo.«

Hiroho Kahefud

Če analiziramo medijske vsebine, lahko kmalu ugotovimo, da mediji reprezentirajo homoseksualnost s heteroseksualne perspektive, s čimer se strinja tudi filmska teoretičarka Teresa de Lauretis, ki je v besedilu *Film in vidno* dejala, da je heteroseksualnost dominantna koda družbe, v kateri živimo, in pri tem opredeljuje ter tudi ustvarja našo lastno seksualnost, pa če v tem sodelujemo kot popolni heteroseksualci ali ne. Dejstvo je, da je heteroseksualnost v naši kulturi vse prisotna institucija in kot taka je globoko vtisnjena v jezik, umetnost, medije, torej v vse prakse vsakdanjega življenja (glej Lauretis v Vegan, 2000: 84).

Mediji se ne obremenjujejo s posledicami, ki jih lahko povzročajo njihove reprezentacije. Njihova logika v konstrukciji medijskih vsebin je namreč zelo enostavna in preprosta: »Daj občinstvu to, kar želi gledati.« Tu gre za tipično naravo tako imenovanih mainstream medijev oziroma medijev prevladujočega kulturnega toka, v katerih medijske organizacije razvijejo določene stereotipe, ki zadevajo interese, pričakovanja in kulturne okuse svojega rednega občinstva, in potem iščejo načine, kako te stereotipe vključiti v primerne vsebine. Na ta način prihajajo v ospredje prevladujoče teme in predstave o svetu, ki zadovoljujejo čim širši krog občinstva (glej Pirnar, 2006: 146). Če torej mediji reprezentirajo homoseksualce kot skupino v stigmatiziranih¹² podobah spolnih perverznejšev, ki na primer ogrožajo narod in spodjemajo družbeno moralo, potem je ta podoba za geje in lezbijke resnična, pri čemer to velja predvsem v njenih posledicah, torej v odzivih publike (glej Kuhar, 2003: 10).

Čeprav je homoseksualnost v medijih prikazana na številne načine, jih je Roman Kuhar strnil v pet osnovnih kategorij (glej Kuhar, 2003: 7):

---

¹² Stigma označuje takšno posameznikovo lastnost, ki ga loči od večine v skupnosti, tako da ima večina in tudi on sam to lastnost za odklonsko, deviantno (Nastran Ule, 2000: 194).

- (1) *Stereotipizacija* – se navezuje na rigidne družbene sheme, kjer mediji homoseksualce reprezentirajo kot poženščene osebe, lezbijke pa kot možače (več o tem glej 4.1).
- (2) *Medikalizacija* – se kaže v iskanju vzrokov za homoseksualnost. Ponavadi mediji skušajo odgovoriti na vprašanje, kaj je bilo narobe, da se je razvila homoseksualnost, obenem pa se vprašanja o homoseksualnosti postavljajo v zdravstvene in psihiatrične okvire, kjer je homoseksualnost prikazana kot bolezen ali motnja.
- (3) *Seksualizacija* – se izraža v redukciji homoseksualnosti zgolj na spolnost in seks.
- (4) *Skrivnost* – homoseksualnost se kaže kot nekaj skritega, to pa je povezano s sramovanjem in obžalovanjem.
- (5) *Normalizacija* – tu gre predvsem za heteroseksualno normalizacijo, kjer so homoseksualci toliko bolj sprejemljivi, kolikor bolj so v svoji podobi fizično, vedenjsko in družbeno heteroseksualni. Homoseksualec je v devetdesetih letih prejšnjega stoletja postal normalen državljan, a je še vedno pripadnik jasno določene družbene manjšine, ki jo je sicer treba tolerirati, a le, dokler ne ogroža heteroseksualne dominacije. Steven Seidman je v analizi hollywoodskih filmov, ki prikazujejo geje in lezbijke, v devetdesetih letih opazil trend normalizacije in prizadevanja za toleranco homoseksualcev:

Normalni homoseksualec je predstavljen kot popolnoma človeški, psihološko in moralno enak heteroseksualcu, zato bi morali biti homoseksualci integrirani v ameriško družbo kot ugledni državljani. Kljub vsemu pa normalni homoseksualec ustreza le ozki socialni normi. Njegova podoba je povezana s specifičnim osebnim in družbenim vedenjem. Od normalnega homoseksualca se na primer pričakuje, da ustreza uveljavljeni družbenospolni shemi, da seks in ljubezen povezuje s poroko oziroma partnersko zvezo, da zagovarja družinske vrednote, uteleša ekonomski individualizem in izžareva narodni ponos. Čeprav normalizacija posameznikom omogoča ohranjanje življenjske integritete, hkrati vzpostavlja moralno in družbeno delitev med homoseksualci. Le normalni homoseksualci, ki se podredijo dominantnim družbenim normam, zaslužijo spoštovanje in integracijo. Lezbijke in geji, ki so družbenospolno nekonvencionalni ali pa se odločijo za alternativno intimno življenje, ostanejo outsiderji¹³... Normalni homoseksualec implicira politično logiko tolerance in pravic manjšin, ki pa ne izpodbijajo heteroseksualne dominance (Seidman v Kuhar, 2003: 86).

---

¹³ Outsider je oseba, ki ne spada v družbo oziroma ni vključena v kakšno skupnost.

Steven Seidman je s tem skušal dopovedati, da če želiš biti sprejet v družbi kot enakopraven član, moraš delovati po zakonih in normah, ki jih postavlja večina. Geji in lezbijke pa niso edini »outsiderji«, ki se morajo podrežati določenim zakonitostim in normam. Zgodovinsko gledano je vedno obstajal boj za enakopravnost, pa naj je šlo za boj sužnjev, črncev, židov, Indijancev, kmetov, revežev idr. Vedno je in vedno bo obstajal boj, ki naj bi zagotavljal sprejetje manjšine v družbo enakih, vprašanje pa je, do kolikšne mere so te manjšine pripravljene žrtvovati svojo identiteto za dosego zastavljenega cilja. Manjšine pa se v tem boju ne soočajo le z enakopravnostjo, soočati se morajo tudi z negativno upodobitvijo njih samih, torej s stereotipi in predsodki.

4.1 STEREOTIPIZACIJA

4.1.1 Definicija in vloga stereotipov v družbi

Preden se začnemo ukvarjati z vzroki in posledicami stereotipov, je treba opredeliti pojma stereotip in stereotipizacija. Koncept stereotipov je leta 1922 uvedel ameriški avtor Walter Lippman, ki je dejal, da so stereotipi preprosti, napačni, se upirajo spremembam in so najpogosteje posredovani (niso rezultat neposredne izkušnje), pri čemer sta temelja stereotipov ekonomija napora in ohranjanje lastne pozicije. »O svetu nam govorijo prej, preden ga vidimo. Večino stvari si najprej predstavljamo, šele potem izkusimo ... Stereotip mora biti konsistentno in avtoritativno sporočen v vsaki generaciji, od staršev k otrokom, da se potem zdi kot biološko dejstvo ... Sistem stereotipov je del naše osebne tradicije, ki ohranja naše mesto v družbi. Zato se vsak napad na stereotipe zdi kot rušenje našega univerzuma« (Lipmann v Kuhar, 2003: 46).

Stereotipizacija pa na drugi strani pripiše posameznikom določene lastnosti na podlagi njihove skupinske pripadnosti in ne na podlagi individualnih značilnosti in posebnosti (Nastran Ule, 1999: 193). Logika stereotipizacije je relativno preprosta: stereotip postavi v ospredje definicije neke skupine nekaj izbranih lastnosti, za katere se predvideva, da ji pripadajo, in jih začne predstavljati kot lastnosti, ki so že od nekdaj lastne vsem njenim pripadnikom oziroma pripadnicam (glej Kuhar, 2003: 46).

Richard Dyer je na področju stereotipizacije opozoril na pomembno distinkcijo, in sicer na razliko med tipiziranjem in stereotipiziranjem. Brez uporabe tipov bi bilo težko ali celo nemogoče osmisliti svet, v katerem živimo. Svet razumemo in tudi osmislimo šele, ko posamezne objekte, ljudi ali dogodke umestimo v posamezne kategorije, kamor v

skladu z našo kulturo tudi spadajo. Tipi so torej enostavni, jasni, lahko zapomnljivi in splošno priznani značaji, ki so odporni proti spremembam in v njihovem okviru lahko določimo vnaprej znane lastnosti.

Za razliko od tipov pa se stereotipi polaščajo samo nekega določenega, enostavnega, jasnega, hitro zapomnljivega in splošno priznanega značaja nekega posameznika ali skupine, katere lastnosti se s pomočjo pretiravanja in poenostavitve zožijo zgolj na določen stereotip, ki je tako kot tip odporen proti spremembam. Ključno je tudi, da stereotipizacija razvija strategijo ločevanja, kar pomeni, da ločuje normalno in sprejemljivo od nenormalnega in nesprijemljivega, nato pa izloči vse, kar je drugačno, torej vse tisto, kar ne ustreza. Na ta način stereotipi služijo kot pomembno orodje pri ohranjanju družbenega in simboličnega reda. Vzpostavlja simbolične meje med normalnim in deviantnim, sprejemljivim in nesprijemljivim, med nami in njimi (glej Dyer v Hall, 1997: 257).

Čeprav si večina tega ne bo priznala, pa se moramo vseeno zavedati, da vsi ljudje ustvarjamo stereotipe, saj bi brez njih veliko težje delovali v družbi. S pomočjo stereotipov distanciramo sebe od drugih in tako se počutimo večvredne oziroma superiornejše.

4.1.2 Stereotipi o homoseksualcih

Pri stereotipih o homoseksualnosti je prisoten ostanek nekdanj uveljavljenih, že zastarelih in ovrženih znanstvenih teorij in predstav, ki so se pozneje oblikovale v družbi sprejeto razlago pojma homoseksualnosti. Pri tem obravnavamo dve vrsti stereotipov: prvi govorijo o samih vzrokih homoseksualnosti, drugi pa o značilnostih homoseksualne osebe.

Nerazumevanje pojava homoseksualnosti izhaja iz pisanih zakonov, religije in pravno-moralnih norm, ki pa so subjektivne narave. Vse to je privedlo do nastanka številnih stereotipov, ki so posledica dejstva, da je homoseksualnost tabuizirana¹⁴ tema. V prvi polovici dvajsetega stoletja se je pojavilo veliko teorij in hipotez o vzrokih in naravi homoseksualnosti, od tega je deset najpogostejših (glej Zornik in Mirović, 1996: 137):

- 1) Vzrok homoseksualnosti so težave, ki jih imajo otroci v odnosu s starši, pri čemer gre bodisi za dominantno mati bodisi hladnega in odtujenega očeta. To trditev so ameriški

---

¹⁴ Tabu – stvar, ki se ne sme (kritično) obravnavati.

sociologi zavrnilo na podlagi raziskav, pri katerih niso našli niti enega starševskega dejavnika, ki bi lahko pojasnil razvoj homoseksualnih nagnjenj, kajti dobre in slabe odnose s starši imajo tako heteroseksualne kot tudi homoseksualne osebe. Tako iz tega izhaja, da ne obstaja bistven vzorec odnosov med otroci in starši, ki bi pogojeval poznejšo spolno usmeritev otrok.

- 2) Vzrok za homoseksualnost je v strahu ali sovraštvu do predstavnikov nasprotnega spola. Raziskave so v tem primeru pokazale ravno nasprotno, in sicer da se večina lezbijk in gejev dobro razume s predstavniki drugega spola.
- 3) Vzrok homoseksualnosti pri moških je v njihovi poudarjeni ženskosti, pri ženskah pa v njihovi poudarjeni moškosti. Pri tej teoriji gre za povezanost razširjenega stereotipa o pomehkuženih gejih in možačastih lezbijkah. Raziskave pa so pokazale, da stopnja moškosti oziroma feminilnosti variira tako med heteroseksualnimi kot homoseksualnimi moškimi in ženskami.
- 4) Aids je izključno bolezen homoseksualcev. To mišljenje je posledica dejstva, da so aids najprej odkrili pri homoseksualcih, obenem pa so znanstveniki še nekaj let po odkritju te bolezni menili, da se s to boleznijo okužijo le homoseksualci, kar pa dejansko ni res.
- 5) Homoseksualci in lezbijke so hormonsko in duševno moteni ljudje. Ta trditev izvira iz biološke teorije o porušenem kemičnem ravnovesju hormonov. Pri Svetovni zdravstveni organizaciji (WHO) je bila vse do leta 1992 homoseksualnost na seznamu duševnih bolezni.
- 6) Homoseksualci in lezbijke so nesrečni in depresivni ljudje, občutljivejši, nervoznejši, emocionalno labilnejši in dovzetnejši za socialne bolezni (na primer paranojo). Ta stereotip je razširjen predvsem v zahodnih državah ZDA, kjer veliko gejev hodi k psihiatru.
- 7) Vsi homoseksualci so promiskuitetni. Ta trditev ponavadi temelji na tem, da nekateri homoseksualci zadovoljujejo svoje spolne potrebe zgolj z občasnimi, enkratnimi spolnimi odnosi.
- 8) Homoseksualci in lezbijke niso dobri starši, ker otroke vpeljujejo v svoj način življenja, zaradi česar bodo tudi oni, ko bodo odrasli, postali homoseksualni. Oba stereotipa sta bila večkrat zavrnjena.
- 9) Homoseksualnost je nenaravna, amoralna in grešna. Ta predstava izhaja iz prevladujoče krščansko-katoliške morale.

10) Homoseksualci nadlegujejo otroke in jih pogosto spolno zlorablajo. Dejansko se spolno zlorabljanje otrok ne pojavlja pri homoseksualcih nič bolj pogosteje kakor pri heteroseksualni populaciji.

Poleg nekdanj uveljavljenih in že ovrženih znanstvenih teorij in predstav pa so danes še vedno razširjeni stereotipi, ki naj bi »pomagali« pri prepoznavanju homoseksualcev in so vidni prek nekaterih zunanjih manifestacij (glej Zornik in Mirović, 1996: 140):

- nošenje uhana v desnem ušesu
- nošenje barvastega spodnjega perila (rdeče ali zeleno)
- držanje cigarete v levi roki (kar naj bi bilo feminilno)
- skrb za svoje telo in zunanji videz (uporaba parfumov, urejenost, elegantnost)
- poslušanje klasične glasbe in glasbe z veliko emocionalnega naboja (disko glasba)
- plesanje
- feminilne poteze (visok glas, feminilne kretnje, opravljanje »ženskih del«)
- emocionalnost in melanholičnost itd.

4.2 Predsodki

V medsebojni povezavi s stereotipi pa so predsodki. Slednje običajno opredelimo kot »vrsto stališč, ki niso upravičena, argumentirana in preverjena, a jih spremljajo intenzivne emocije in so odporna na spremembe« (Rot v Nastran Ule, 2000: 163). Predsodki se kažejo predvsem v nespoštljivem, netolerantnem in prezirljivem odnosu do drugih oziroma drugačnih. Prisotni pa so na vseh področjih družbenega življenja, in sicer v javnih govorih, v pravnem diskurzu, v političnih in državnih institucijah, v znanosti, v medijih in ne nazadnje tudi v filmih (glej Nastran Ule, 1999: 7).

Glede na to, da se predsodki izražajo na različne načine, je Gordon Allport v enem od svojih ključnih del *The Nature of Prejudice* iz leta 1954 prikazal pet načinov, kako posamezniki in skupine izražajo predsodke (glej Allport v Nastran Ule, 2000: 183):

- *Obrekovanje* – je izraz določenih antipatij v odnosu do drugih skupin. Predsodki se izražajo v obliki šal na navidezno družbeno sprejemljiv način.

- *Izogibanje* – se izraža v ustvarjanju socialne distance do pripadnikov drugih skupin, do katerih imamo predsodke. Kaže se lahko na individualni ravni (individualno izogibanje stikov) ali na družbeni ravni (vzpostavljanje zakonskih norm oziroma ovir pri vzpostavljanju stikov).
- *Diskriminacija* – je neposredna usmerjenost proti pripadnikom drugih skupin, ki se kaže v preprečevanju dostopa ogroženim skupinam do nekih občih dobrin, kot so neenake možnosti šolanja, zaposlovanja, bivanja, oziroma v kratenju njihovih osnovnih državljanskih pravic, ki jih ima dominantna skupina.
- *Nasilje* – je ogrožanje fizične integritete posameznikov oziroma je onemogočeno normalno življenje ogroženih manjšin (npr. prepoved vstopa v različne javne institucije, fizični napadi itd.).
- *Genocid* – se kaže v iztrebljanju, fizičnem preganjanju skupin, manjšin, narodov.

Tako stereotipi kot predsodki niso le del vsakdanjega družbenega življenja, vidni so tudi v različnih filmih. V ta namen sem v končni oceni analiziranih filmov (glej podpoglavje 6.3) prikazal, da se številni stereotipi in predsodki tudi del filmskega sveta.

5. Film in reprezentacija homoseksualnosti v ameriških filmih

5.1 O filmu na splošno

Film kot eden izmed množičnih medijev ima lahko veliko vpliva in moči, ko gre za prikazovanje in reprezentiranje neke vsebine, dogodkov, oseb itd. Ko govorimo o filmu na splošno, se nam postavlja vrsta vprašanj o tej temi: Kaj sploh je to film? Kaj želi izražati? Komu je namenjen? Kaj je njegov končni namen?

Film je umetnost gibanja. Tako film predstavlja področje sedme umetnosti kot tudi eno od najbolj razširjenih oblik zabave. Filmska umetnost je ena najmlajših umetnosti. Združuje besedno, likovno, glasbeno, plesno in gledališko umetnost. Film se je razvijal in se razvija še danes tako na umetnostnem področju kot tudi na

tehnološkem (boljše kamere, filmski trak, tonske naprave ...). Film je ena najbolj prepričljivih in kreativnih umetnosti, saj lahko prikazuje realnost ali domišljijo (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Film>).

Na vprašanje, kaj želi film izražati, lahko rečemo, da nam pomaga odzvati se na naše težave in nam pomaga izraziti in definirati naše želje, in medtem ko nam kamera nadomesti oko, nam sam film nadomešča jezik, sanje, misel in drugo. Zato bi filmu lahko tudi rekli, da so to umetne sanje (glej Rudolf v Frelih, 1980: 134).

Ob vprašanju namenjenosti filma so razvidne različne možnosti, saj je film lahko namenjen le avtorju samemu, peščici ljudi ali pa celotni populaciji. Film, ki je namenjen, da ugaja večini, je tako imenovani mainstream film. V tem primeru je film industrijski izdelek, kot je to na primer »coca cola«, in se pojavlja po vsem svetu. Ker pa ne gre za enako kvaliteto, kot je to pri »coca coli«, film neprestano osvaja nove sheme, stare pa neprestano zavrača. Film se še razvija, ravno zato vedno znova nastajajo novi filmi, ki nas tako ali drugače presenečajo in zmedejo. Film pa za razliko od klasične umetnosti ne želi ugajati le posameznemu sloju, temveč skuša ugajati vsem (glej Rudolf v Frelih, 1980: 131). Po drugi strani pa se drugi avtorji strinjajo, da s pomočjo filma lahko tudi nekaj ustvarimo in da ima film lahko tudi umetniško vrednost. Rudolf Arnheim je v svoji knjigi *Film kot umetnost* dejal naslednje: »Film je podoben slikarstvu, glasbi, književnosti in plesu v tem, da je medij, ki ga lahko uporabimo tudi za ustvarjanje umetniških izdelkov.« (Arnheim, 2000: 13). Kljub vsemu pa je gledanost umetniških izdelkov manjša v primerjavi z gledanostjo mainstream filmov, saj umetniški filmi ne ustrezajo zanimanju širše populacije.

Na gledanost filma vplivajo tudi drugi dejavniki, kot so proračun filma, produkcija, distribucija, prikazovanje, promoviranje filma in drugo. Če je film narejen z malo denarja in če producenti vložijo malo truda v njegovo promocijo, si bo film ogledalo tudi malo število gledalcev. Slednje velja tudi obratno sorazmerno.

Namen filma pa je dejansko tudi njegovo bistvo, in sicer da nečemu služi, pri čemer sta namen in pomen filma odvisna od usmerjenosti avtorja ali pa od družbe, v kateri film nastaja. S filmom, ki pri gledalcih ne izzove odmeva, je nekaj narobe, je bodisi izpovedno nepotreben bodisi izvedbeno ponesrečen (glej Frelih, 1980: 9).

5.2 Reprezentacija homoseksualnosti v ameriških filmih

Čeprav se je homoseksualnost na filmskih platnih pojavljala bolj redko kot pogosto, pa so začetki prikazovanja homoseksualnosti skoraj sočasni s samim nastankom filma, torej z letom 1895,¹⁵ ko sta brata Lumière začela snemati kratke filme.

5.2.1 Prelom stoletja (prvič)

Prvi omembe vreden dogodek, ki naj bi zaznamoval začetek gejevskega filma, se je zgodil leta 1895, ko je režiser William Dickson posnel petminutni eksperimentalni film z naslovom *The Gay Brothers*, v katerem dva domnevno nebiološka »vesela bratca« plešeta valček (glej Leben, 1995: 143).

Homoseksualnost je bila sprva prikazana kot šala oziroma je bila v posmeh homoseksualcem. Taki primeri so filmi *Algie, the Miner* (1912), *The Soiler* (1923), *Behind the Screen* (1916). V slednjem Charlie Chaplin poljubi osebo, ki je videti kot moški, a je v resnici ženska. Neki možati moški to vidi in se kar naenkrat začne sproščeno in veselo gibati s feminiziranimi kretnjami (glej Epstein in drugi, 1995). Začetki homoseksualne kinematografije niso obetali veliko, saj je bila homoseksualnost prikazana le redkokdaj in še tam, kjer je bila, ne bi mogli stoo odstotno trditi, da je šlo za homoseksualnost, kot jo poznamo danes.

5.2.2 Trideseta leta (čas sisijev)

V tridesetih letih 20. stoletja se je v hollywoodskih filmih pojavil lik »sissy«, ki je bil prvi gejevski lik v Hollywoodu. Sissy je naredil vse, da so se drugi moški počutili bolj moške in ženske bolj ženske. Ni bilo videti, da ima seksualnost, zato mu je Hollywood dovolil, da uspeva.

O tem se ni razpravljalo, a se je vedelo, da so bili ti liki prefinjeni in pedantni. S svojimi kretnjami, brčicami itd. so bili prikazani kot feminizirani moški. Bili so »izgovor« za stereotip homoseksualca. Taki liki so bili prikazani v filmih *Myrt and Marge* (1933), *The Gay Divorce* (1934), *The Broadway Melody* (1929), *Call her Savage* (1932). Vsi ti filmi prikazujejo sisije kot kliše. Uporabljeni so bili v negativnem pomenu, vendar so se ljudje ob njihovem ogledu zabavali in to je bil tudi glavni namen filmov.

---

¹⁵ Film naj bi nastal leta 1895, vendar so bili zametki že prej.

Harvey Fierstein, ameriški igralec in scenarist, je eden redkih posameznikov, ki je priznal, da so mu bili sisiji všeč. Kljub večinskemu mnenju, da sisiji negativno upodabljajo homoseksualce, Fierstein meni, da je tudi negativna podoba boljša kot nobena. Zanj je ključnega pomena vidnost, in to za vsako ceno (Fierstein v Epstein in drugi, 1995). Zanimivo je pri tem dejstvo, da se je lik sisija obdržal do dandanašnjih filmov, čeprav je med tem minilo več kot pol stoletja. Zagotovo pa velja nekaj - dokler bo tak lik prinašal uspeh v obliki smeha in dobička, bo še naprej upodabljan na filmskih platnih.

5.2.3 Čas cenzure

V dvajsetih in tridesetih letih 20. stoletja so postali nekateri filmi s homoseksualno tematiko preveč seksualni, na primer s prikazom orgij v filmu *Manslaughter* iz leta 1922, zato so katoliška cerkev in fundamentalistični¹⁶ protestanti protestirali in začeli pridigati o nesposodbnosti in nemoralnosti tovrstnih filmov. Kot ukrep je začela delovati cenzura filmov v obliki Haysovega kodeksa, kjer so filme označevali s simboli: A kot »acceptable« oziroma sprejemljiv film, B kot »morally objectionable« oziroma moralno sporen film ter C kot »condemned« oziroma obsojen film. V filmih je bilo prepovedano prikazovati naslednje kategorije: (1) poljubljanje z odprtimi ustmi, (2) strastna (pohotna) objemanja, (3) seksualne perverszije, (4) zapeljevanje, (5) posilstva, (6) splav, (7) prostitucijo in belo suženjstvo, (8) goloto, (9) opolzlost (obscenost) in (10) brezbožnost (bogokletnost).

Ta cenzura je trajala več ali manj dve desetletji. Če je bilo potrebno, so v filmih spreminjali besede, like in zgodbe. Tako so v filmu *The Lost Weekend* (1945) zgodbo o spolno zlorabljenem alkoholiku spremenili v zgodbo o deloholiku z ustvarjalno krizo. V filmu *Crossfire* (1947) so zgodbo o »gej basherju«¹⁷ in umoru nadomestili z zgodbo o antisemitizmu¹⁸ in umoru.

V času cenzure je homoseksualnost zavzela novo identiteto, in sicer so bili to hladnokrvni in neusmiljeni morilci, vidni v filmih, kot sta *The Maltese Falcon* (1941) in *Rope* (1948) (glej Epstein in drugi, 1995). Kljub cenzuri pa homoseksualnost iz hollywoodskih filmov ni povsem izginila, le težje jo je bilo opaziti. Nekateri režiserji in scenaristi so iskali luknje v sistemu in so kljub prepovedi homoseksualnosti »podtaknili«

¹⁶ Fundamentalizem – dobesedna vera v sveto pismo kot osnova protestantizma.

¹⁷ Gay basher – pretepač homoseksualcev, včasih pa pomeni tudi morilec homoseksualcev.

¹⁸ Antisemitizem – nazor oziroma gibanje, usmerjeno proti Judom.

prizore, ki so sicer bili dvoumni, a so bili kljub temu dovolj neizraziti, da jih povprečno »heteroseksualno« občinstvo ne bi prepoznalo.

5.2.4 Petdeseta leta (čas prikrite homoseksualnosti)

V petdesetih letih je bila moškost oziroma moštost v ospredju. Biti videti kot gej je bilo enako slabo kot dejansko biti gej. Med filmi s tako podobo lahko omenimo *Tea and Sympathy* (1956), ki prikazuje dejansko zdravljenje homoseksualnosti, saj ima eden od moških likov v filmu preveč feminilno hojo in ga zato drug nauči prave »moške« hoje, ter *Rebel without a Cause* (1955), v katerem Sal Mineo obožuje Jamesa Deana.¹⁹

Homoseksualno občinstvo je skušalo iz majhnih drobtinic (s podteksti, namigovanji, simboli itd.) ustvariti svoje videnje filma, iskalo je majhne elemente, ki bi nakazovali homoseksualnost, četudi le-ta na prvi pogled ni bila očitna. Izrazit prikaz prikrite homoseksualnosti je film *Ben-Hur*²⁰ (1959), v katerem je Messala zaljubljen v Ben Hura, vendar ta ljubezen ni očitna povprečnemu občinstvu in zatorej zanj ne obstaja. Prikrita homoseksualnost je za mnoge strokovnjake skrita tudi v filmu *Red River*²¹ (1948), kjer si lika, ki ju igrata Clift Montgomery in John Ireland, ogledujeta in razpravljata o pištolah drug drugega. Prikrita homoseksualnost pa ni bila očitna le v hollywoodskih filmih, očitna je bila tudi v resničnem življenju, ko so morali številni filmski zvezdniki skrivati svojo spolno usmerjenost (več o tem glej podpoglavje 5.3).

Nekateri filmi pa so kljub močnemu gejevskemu podtekstu vseeno ušli cenzuri. Tak je film *Gentleman prefer Blondes* (1953), v katerem je telovadnica polna moških telovadcev (oblečenih le v kratke hlače), a nihče ne izrazi zanimanja za Jane Russell, ki poplesava med njimi. Komedije so v primerjavi z dramami lažje prikazovale homoseksualni

---

¹⁹ V filmu *Rebel without a Cause* je lik Sala Minea tisti, ki je upornik in izobčenec, in ne lik Jamesa Deana. Sal Mineo igra homoseksualca v homofobni družbi, in ker je upornik, mora na koncu za to plačati (smrt).

²⁰ Film *Ben-Hur* je zanimiv tudi zaradi subtilne homoerotičnosti. Scenarist Gore Vidal je režiserju Williamu Wylerju predlagal, da bi bila Rimljan Messala (Stephen Boyd) in Jud Ben Hur (Charlton Heston) ob njunem zadnjem srečanju ljubimca, zdaj (po letih Ben Hurove odsotnosti) pa bi Messala spet rad osvojil Ben-Hura. Režiser Wyler je bil ob tem predlogu povsem šokiran, saj naj bi bila to zgodba o Kristusu, a Vidal mu je zagotovil, da ne bo uporabil »tiste« besede. Za homoseksualen odnos je vedel le Stephen Boyd, Charlton Heston pa ne, saj naj bi ga to dejstvo preveč razburilo. V tem prizoru se Messala in Ben Hur močno objameta in drug drugega držita za lakete.

Messala: »Po vseh teh letih! Še vedno blizu.«

Ben Hur: »V vsakem pogledu.«

Sedaj, ko poznamo ozadje tega prizora, vidimo odnos Messala in Ben Hura v povsem drugačni luči, saj Heston prizor odigra povsem vzvišeno, Boyd pa je prav tako odličen, očitni so predvsem njegovi pogledi.

²¹ Lik Johna Irelanda pravi liku Clifta Montgomeryja: »Lepo pištolo imaš. Mi jo pokažeš?« Montgomery se nasmehne, popraska po nosu in Irelandu poda pištolo: »Ti pokažem svojo?« Nato oba streljata v prazno konzervo in nato hvalita natančne strele drug drugega.

podtekst, saj so bile namenjene smehu. Omenimo lahko filme: *Lover Come Back* (1961), *Pillow Talk*²² (1959), kjer lik Rocka Hudsona pozira kot gej, da bi osvojil Doris Day, ali pa *Some Like It Hot* (1959), kjer se Tony Curtis in Jack Lemmon preoblečeta v ženski, da bi ubežala mafiji (glej Epstein in drugi, 1995).

V filmih z resnejšo tematiko so bili prizori z dvomljivim homoseksualnim podtekstom velikokrat izrezani iz filma. Eden takih prizorov je bil v filmu *Spartacus*²³ (1960) med gospodarjem Crassusom (Laurence Olivier) in njegovim služabnikom Antoninusom (Tony Curtis). Podobna usoda je doletela tudi film *Cat on a Hot Tin Roof* (1958), v katerem je usmerjenost glavnega lika Bricka (Paul Newman) v filmu dvomljiva – je homoseksualec ali ni. V gledališki igri, ki jo je napisal Tennessee Williams, tega dvoma ni, Brick je bil homoseksualec. A ker je bila homoseksualnost v petdesetih letih še vedno tabu tema, so prizore, ki bi preveč namigovali na Brickovo homoseksualno usmerjenost, preprosto izrezali. Tennessee Williams priredbe svojega dela ni maral in je dejal ljudem v kinodvorani, da ta film postavlja filmsko industrijo za 50 let nazaj v zgodovino (glej <http://us.imdb.com/title/tt0051459/trivia>).

V nasprotju s Hollywoodom pa so se v nekaterih državah sveta, še zlasti v Veliki Britaniji, ukvarjali s homoseksualno tematiko veliko neposredneje in očitneje. V angleškem filmu *Victim* (1961) je lik, ki ga igra Dirk Bogarde, ne le homoseksualec, temveč tudi glavni junak. V enem od prizorov²⁴ tudi odkrito pove, da si želi spolnega odnosa z moškim (glej Epstein in drugi, 1995). Čeprav je cenzura v petdesetih letih uradno še vedno obstajala, pa je vedno več filmov ušlo predpisom. S koncem petdesetih let in v začetku šestdesetih let so se začele spremembe obetati tudi v Hollywoodu.

5.2.5 Šestdeseta leta (konec cenzure)

Sčasoma je cenzura tudi v Hollywoodu začela pojenjavati. Cenzurirali so le še filme, ki so prikazovali seksualne perverzije. A čeprav se je v šestdesetih letih začelo odprto govoriti o homoseksualnosti, je bila ta še vedno reprezentirana v negativni luči, kjer lik

---

²² Rock Hudson: »Kako okusno. Prav rad bi dobil recept. Doma bi s tem lahko presenetil mamo.«

²³ V tem prizoru Antoninus umiva Crassusa v kopeli. Ob tem ga slednji sprašuje:

Crassus: »Antoninus, ali jemlješ jelo ostrige za moralno in jelo polžev za nemoralno?«

Antoninus: »Ne, gospodar.«

Crassus: »Seveda ne. Vse je le stvar okusa.«

Antoninus: »Da, gospodar.«

Crassus: » In pokušanje ni enako kot apetit. In tako to ni vprašanje o morali, mar ne ... Moj okus vključuje oboje, tako ostrige kot polže.«

²⁴ Lik Dirka Bogarda: »Dobro, hočeš zvedeti. Prav, ti bom povedal. Ne boš mi dala miru, dokler ne izveš, kajne. Nehal sem se videvati z njim, ker sem si ga želel. Ali razumeš? Ker sem si ga želel!«

homoseksualca na koncu umre, pri čemer gre bodisi za umor bodisi za samomor. Liki sami pa so bili nesrečni in obupani izobčenci s samomorilskimi mislimi. Potrebna je bila pokora oziroma kazen, ponavadi v obliki smrti, na primer v filmih *Advise and Consent* (1962), *The Detective*²⁵ (1968) itd. Do tedaj je bil vzorec v hollywoodskih filmih jasen: liki z vprašljivo seksualnostjo so doživeli grd konec, na tak ali drugačen način (glej Epstein in drugi, 1995). Kljub temu pa so se s koncem šestdesetih in začetkom sedemdesetih let 20. stoletja začeli boljši časi za homoseksualno kinematografijo. Pojavljati so se začeli filmi s pozitivnejšo in bolj realistično podobo homoseksualcev.

5.2.6 Sedemdeseta leta (prvi pravi gejevski filmi)

Svojevrstno revolucijo homoseksualnega filma predstavlja film *The Boys in the Band* (1970), kjer vsi gejevski liki preživijo, med njimi pa sta prisotna tovarištvo in smisel, da nekam pripadajo. A kljub temu so bili liki nesrečni in zoprni, ker je družba nastrojena proti njim. V filmu so prisotna vprašanja o identiteti²⁶ gejev, o sovraštvu,²⁷ ki vlada med njimi itd. Vendar pa je prav ta film prvič v filmski zgodovini homoseksualce obravnaval pozitivno.

Kljub temu je bila homoseksualnost še vedno označena kot duševna bolezen. Če so koga videli, da zahaja v gejevski bar, je tvegala, da ga policija zapre. Veljali so zakoni proti homoseksualcem.

Prvi film, ki pa je resnično proslavil homoseksualnost, je bil film z naslovom *Cabaret* (1972). Lik homoseksualca je bil prikazan racionalno, brez hrupa. Nekaj podobnega je uspelo tudi filmu *Dog Day Afternoon* (1975), v katerem homoseksualna tematika sicer ni osrednjega pomena, je pa ključna in relevantna za razumevanje odločitve glavnega lika Sonnyja (Al Pacino), da oropa banko. Sonny, ki je sicer poročen in ima otroke, oropa banko, da bi lahko z denarjem plačal operacijo za spremembo spola svojega partnerja

---

²⁵ Moški se z avtom zapelje na kraj, kjer se nahajajo homoseksualci, se začne sprehajati in razmišlja sam pri sebi: »Že sama misel, da bi se nehote spreobrnil v enega izmed njih, me je prestrašila in me napolnila z jezo. Šel sem tja. Slišal sem že za 'pristaniško obalo'. Ljudje se hihitajo in šalijo o tem ... V preteklosti sem imel dve taki izkušnji, enkrat na kolidžu in enkrat v vojski. Mislil sem, da sem se znebil tega, a kot kaže, se nisem. Gledal sem jih. Je to tisto, kar sem tudi sam. Oh, moj bog. Popačeni obrazi, izobčenci, življenja, ki živijo v senci. Ljudje se ne zavedajo, kaj moramo prestati. Bil sem vzgojen v družini, ki si ni hotela priznati, da na svetu obstajajo homoseksualci. In tukaj sem bil jaz ... in nisem mogel storiti ničesar glede tega. Nisem mogel nehati.«

²⁶ »Ti si žalosten in patetičen človek. Si homoseksualec, a to ne želiš biti. Toda ne moreš nič narediti, da bi to lahko spremenil. Ne pomagajo ti ne molitve Bogu ne analize. Morda boš nekega dne celo spoznal heteroseksualno življenje, če si to seveda močno želiš ... Toda vedno boš ostal homoseksualec, vse dokler ne umreš.«

²⁷ »Če se le ne bi sovražili med seboj. Če bi se le naučili ne sovražiti sebe.«

Leona (Chris Sarandon), s katerim je bil naskrivaj poročen. Film izstopa predvsem zato, ker za reprezentacijo gejevskih likov Sonnyja in Leona ni uporabil homoseksualnih klišejev, kot so visok glas, kretnje, govorica telesa itd. Ta film je bil tudi eden prvih, če ne celo prvi, kjer je vlogo homoseksualca odigrala velika filmska zvezda (Al Pacino) in ki je bila za vlogo tudi nominirana za oskarja.

Tudi nekatere komedije so pozitivno prikazovale homoseksualnost, na primer film *Next Stop, Greenwich Village*²⁸ (1976). Vendar so bili taki in podobni filmi redkost. Večina filmov je homoseksualnost še vedno prikazovala v negativni luči, kjer so bili gejevski liki deležni predvsem nasilja, kot v filmih *Vanishing Point* (1971), kjer je gejevski lik avtoštopar/ropar, in *Freebie and the Bean* (1974), pri katerem je občinstvo v kinodvorani ploskalo, ko je policaj pretepel in ustrelil transvestita.²⁹ V tem filmu ni šlo le za aplavz, ko je junak ustrelil negativca, šlo je za aplavz, ker je junak ustrelil geja.

Beseda »fag« ali »faggot« ni bila le najbolj uporabljena žaljivka za homoseksualca, beseda je postala drža ljudi, ko je šlo za dojetanje ljudi s homoseksualno usmeritvijo (glej Epstein in drugi, 1995). Ob vsem tem se je v sedemdesetih letih začela nekakšna dvoličnost prikazovanja homoseksualnosti, kar se je nadaljevalo tudi v osemdesetih letih. Na eni strani so začeli predvajati filmi, ki so skušali prikazovati realnejšo in pozitivnejšo podobo homoseksualcev, na drugi strani pa so večinoma še vedno prevladovali mainstream filmi, kjer so bili posmehovanje, zaničevanje, nasilje in negativna podoba homoseksualcev nekaj povsem samoumevnega.

5.2.7 Osemdeseta leta (dvoličnost Amerike)

V začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja se predvajali filme, kot sta *Crusing* (1980) in *The Fan* (1981), v katerih so prikazovali nasilje (fizični napadi, umori) nad homoseksualci, ki ga je spodbudila prav njihova usmerjenost. Na podlagi teh filmov so začeli homoseksualci protestirati po ulicah v upanju, da se ne bi fizično nasilje nad geji, prikazano v filmih, preneslo tudi v samo družbeno življenje.

---

²⁸ Na zabavi neka gospa nagovori temnopoltega mladeniča, ki se ji približa:

»Kdo pa si ti?«

»Jaz sem Bernstein.«

»Ali si žid?«

»Ne, draga, jaz sem gej.« [mimoidoči se zasmejejo, onadva pa zaplešeta]

»Vseeno mi, kako se počutiš, vem le, da si dober plesalec.«

²⁹ Transvestit – oseba, ki se oblači v oblačila nasprotnega spola, obenem pa tudi deluje in se obnaša kot pripadnik nasprotnega spola.

Leta 1982 pa je v kinodvorane prišel film z naslovom *Making Love*.³⁰ To je bil eden prvih filmov, ki na temo homoseksualnosti ni prikazoval nasilja, temveč ljubezen. Ker pa na to ljudje niso bili pripravljene, so se producenti filma odločili, da na samem začetku opozorijo ljudi na to dejstvo. V uvodni »špici«³¹ so napisali, da gre sicer za kontroverzen, a odkritosrčen film, na katerega je filmski studio *Twentieth Century Fox* ponosen, a obenem opozarja, da film odprto prikazuje ljubezen dveh moških oseb. Za ta film so zelo težko našli igralce, saj so slednje svarili, da bi to lahko ogrozilo njihovo kariero. Tako so glavno vlogo odklonili Harrison Ford, Michael Douglas in Richard Gere, ki so izrazili zadržke glede vsebine. Film se je moral zadovoljiti z manj znanimi igralci.³² Ob samem ogledu filma se je občinstvo počutilo nelagodno, ob poljubljanju moških likov je v kinodvorani zavladała panika, nekateri gledalci so tudi ogorčeni zapustili dvorano (glej Epstein in drugi, 1995).

John Schlesinger³³ je o seksualnosti v Ameriki dejal naslednje: »Američani so bili vedno prestrašeni glede svoje seksualnosti. Pripravljene so kazati nasilje vseh oblik, toda ko gre za prikazovanja seksualnosti, je Amerika hinavska in skuša seksualnost zakopati, kot da ta ne obstaja.« (Schlesinger v Epstein in drugi, 1995). Igralka Whoopi Goldberg je pojasnila, zakaj heteroseksualni del moškega občinstva zelo težko gleda ljubezen med dvema moškima. Moški naj bi se ob takih filmih počutili šibke, šibkost pa enačijo z moško čutnostjo do drugih moških, kar pa je povsem zgrešena teorija (Goldberg v Epstein in drugi, 1995). Občinstvo pa je veliko lažje sprejemalo ljubezen dveh žensk (primer filma *The Color Purple* (1985) in *Thelma and Louise* (1991)), kajti taka ljubezen ne ogroža ženskega občinstva, prav tako pa ne ogroža moškega občinstva, ampak ga obenem prijetno vznemirja (glej Epstein in drugi, 1995). Prehod med osemdesetimi in devetdesetimi leti 20. stoletja je obetal spremembe in tudi čas, ko naj bi bila homoseksualnost na filmskih platnih prikazana kot nekaj vsakdanjega in pozitivnega. Kljub temu, da je še vedno prevladovala negativna podoba homoseksualnosti, so se

---

³⁰ V času izdelave filma je studio zamenjal lastništvo. Na mesto šefa studia je prišel nepoučen človek (ni bil iz filmske stroke in ni bil intelektualec). Producent filma je novemu šefu pokazal grobo različico filma (»rough cut«). Med gledanjem se je slednji neprestano premikal po sedežu, ko pa je zagledal objemanje in poljubljanje dveh moških, je kot iz topa skočil iz sedeža in rekel: »Naredil si prekleti pedrski film.« Nato je zapustil sobo.

³¹ (Filmska) špica – začetni del filmskega traku s podatki o filmu.

³² Glavni vlogi sta sprejela Harry Hamlin in Michael Ontkean. Tudi tema dvema igralcema so mnogi odsvetovali sodelovanje pri filmu, češ da si bosta s tem napravila obetavno kariero, kar se je deloma tudi zgodilo. Hamlin je vrhunec kariere dosegel v televizijski nadaljevanki *Zakon iz Los Angelesa*, Ontkean pa v seriji *Twin Peaks*.

³³ John Schlesinger je angleški režiser, ki je v filmu *Sunday Bloody Sunday* (1971) v primerjavi z ameriškimi filmi eksplicitno prikazal ljubezen med dvema moškima.

pojavi prva priznanja v obliki prestižnih nagrad, kar je nakazovalo velik napredek k uveljavitvi homoseksualne kinematografije na področju zabavne industrije.

5.2.8 Devetdeseta leta (prve nagrade)

V devetdesetih letih se je družbena klima zoper homoseksualnost začela počasi spreminjati. Večja tolerantnost in strpnost sta se začeli kazati tudi v filmih. V celotnem desetletju pa je najbolj izstopal film *Philadelphia* (1993) o odvetniku, ki ga odpustijo iz službe, ker je zbolel za aidsom. Razlago za uspeh filma je mogoče najti v tem, da je glavno vlogo odigral Tom Hanks, ki je imel in ima še vedno³⁴ v filmski industriji vlogo neškodljivega in priljubljenega igralca. Zato je bilo tudi občinstvu lažje sprejeti osebo, ki zboli za aidsom in je obenem tudi homoseksualec. Tako kot večina filmov s homoseksualno tematiko se tudi ta konča tragično (smrt glavnega lika). S tega vidika film ni presegel nekih novih meja, kljub vsemu pa je prav ta film povečal zavest ljudi o aidsu. Zasluge za to gredo predvsem pesmi Brucea Springsteena »*The Streets of Philadelphia*«, ki je bila uporabljena v filmu (glej <http://us.imdb.com/title/tt0107818/trivia>).

Od devetdesetih let dalje so homoseksualci vedno pogosteje prikazani v realnih in resničnih zgodbah, kljub temu pa ni nujno, da so prikazani kot pozitivni liki oziroma kot junaki. Pogosto so še vedno prikazani kot negativci, katerih konec je bodisi žalosten (razočaranje, obžalovanje) ali tragičen (smrt), na primer v filmih *Torch Song Trilogy* (1988), *My Own Private Idaho* (1991), *The Living End* (1992), *Swoon* (1993), *Silence of the Lambs* (1991) itd. (glej Epstein in drugi, 1995). Na drugi strani pa filmi prikazujejo tudi pozitivnejšo podobo gejev, kljub temu pa se stereotipizacija in šaljenje na njihov račun nadaljujeta (*The Birdcage* (1996), *As Good as It Gets* (1997), *Boogie Nights* (1997), *The Full Monty* (1997), *In & Out* (1997), *54* (1998), *Flawless* (1999) itd.).

5.2.9 Prelom stoletja (drugič)

Kljub gejevskim filmom, ki so se pojavljali od časa do časa, je večina še vedno mnenja, da je Hollywood boječ, ko gre za homoseksualno tematiko. Zakaj je temu tako, ni povsem razumljivo, saj se geji pojavljajo povsod, in sicer po resničnostnih šovih, v televizijskih serijah, glasbenih filmih, glasbi itd. Frank Rich, dolgoletni kritik v New York

---

³⁴ Tom Hanks je bil v ameriški reviji Forbes med 1500 filmskimi in televizijskimi zvezdniki imenovan za najbolj zaupanja vredno osebo (glej <http://us.imdb.com/news/sb/2006-09-27/>).

Timesu, je tako dejal, da je mainstream Hollywood najkonservativnejši medij, če ga primerjamo z drugimi mediji, kot so televizija, gledališče in filmi neodvisne produkcije. To pa zato, ker je veliko bolj kot drugi mediji odvisen od mednarodnega trga, čemur ponavadi sledi čezmerno poenostavljanje vsega, ne le reprezentacije gejevskih likov (glej Giltz, 2004).

Kljub konservativnosti pa naj bi Hollywood po Miku Goodridgeu skušal iti po poti televizije, predvsem pri privzemanju gejevske tematike, kajti televizija naj bi bila začetnik predvajanja odprte homoseksualnosti. Leta 1999 so v Veliki Britaniji začeli predvajati nadaljevanko *Queer as Folk* (*Moške zadeve*), v Združenih državah Amerike pa serijo *Will and Grace*, katere gledanost je bila zelo visoka, cilj serije pa je bil prikazati gejevske like sprejemljivo za družine, saj naj bi bile te primarna ciljna skupina. Po uspehu obeh serij se je kmalu pojavila še vrsta drugih serij, kot so: *Queer as Folk* (ameriška različica), *The L Word* (lezbična serija), *Six Feet Under* (glavna lika sta tudi gejevski par) itd. (glej Goodridge, 2004).

V novem tisočletju se je še vedno relativno malo filmov ukvarjalo s homoseksualno tematiko: *Wonder Boys* (2000), *Before Night Falls* (2000), *Far from Heaven* (2003), vendar je bilo v letih 2004 in 2005 veliko več gejevskih in lezbičnih vlog moč opaziti v mainstream filmih, na primer v filmih *Beauty Shop*, *Mean Girls*, *Saved!*, *The Family Stone*, *The Stepford Wives* idr. V nekaterih filmih pa je gejevska tematika celo osrednjega značaja, in sicer v filmih *Brokeback Mountain*, *A Home at the End of the World*, *Kinsey* itd.

5.3 Lažne identitete

Za boljši vpogled v čas, ko so mnogi v Hollywoodu morali skrivati svojo spolno identiteto v zameno za slavo, sledi nekaj podatkov o številnih znanih filmskih igralcih in zvezdnikih. V javnosti so se kazali kot heteroseksualno usmerjeni ljudje, v večini primerov so bili poročeni, nekateri so bili označeni celo za seks simbole. V tistem času bi jim resnica ne le onemogočila normalno življenje, konec bi bilo tudi njihovega zvezdniškega življenja. Tako so delovali po željah producentov, katerih edini cilj je bil čim večji dobiček. Najbolj znani primeri pa so bili (glej Leben, 1995: 150):

- *Robert Taylor* je v filmu *Camille* iz leta 1936 s kamelijami obsipaval Greto Garbo, v lastnem življenju pa je svojo homoseksualnost prikrival. Med drugim se je govorilo tudi, da je bil biseksualec, njegov zakon z Barbaro Stanwyck pa dogovorjen, saj naj bi bila ona lezbijka.
- *Errol Flynn* je bil znan predvsem po vlogi Robina Hooda in splošnem statusu seks simbola. O njem se je govorilo mnogo, tudi da je homoseksualec in biseksualec.
- *Cary Grant* je bil eden najbolj znanih in uglašjenih filmskih zvezd zlate dobe Hollywooda, poročen je bil kar sedemkrat, oče je postal šele pri šestdesetih, a vseeno so ga po njegovi smrti označili za geja.
- *Clift Montgomery* je bil v času svojega življenja označen za enega najbolj talentiranih mladih igralcev svoje generacije. V svojem zasebnem življenju pa se ni in ni mogel sprijazniti, da je homoseksualec, pri čemer mu niso mogli pomagati niti prijateljica Elizabeth Taylor niti njegov psihiater. Tudi njegove zveze z ženskami so se končale klavrno.
- *Marlon Brando*, ki je za mnoge najboljši igralec vseh časov, je bil eden izmed redkih, ki je javno priznal svoje homoseksualne odnose. »Kot mnogi moški sem tudi sam imel homoseksualne izkušnje in tega se ne sramujem.«
- *James Dean*, večni upornik, je tako kot Marlon Brando s svojo podobo postavil ameriško kulturo na glavo. Nekoč se je pohvalil svojim prijateljem: »Pet velikih imen v Hollywoodu mi ga je pofafalo ...,« vendar največje ljubezni ni mogel osvojiti. Idealiziral je Marlona Branda, a se ta zanj ni zanimal.
- *Rock Hudson* je bil morda še najkontroverznejši primer od prej naštetih. V svojem življenju je imel veliko moških partnerjev. Leta 1971 je Hudson uprizoril poroko z moškim, o čemer so se časopisi na veliko razpisali. Zelo je odmevala tudi Hudsonova smrt, saj je umrl za aidsom. Cinična pa je izjava Gine Lollobrigide (velikokrat proglašena za najlepšo žensko na svetu), ki je dejala: »Da je bil Rock Hudson gej, sem vedela v tistem hipu, ko se ni zaljubil vame.«

Čeprav danes homoseksualnost v večini razvitih držav ne velja več za bolezen ali kaznivo dejanje, pa je le majhno število igralcev priznalo svojo usmerjenost, med njimi Richard Chamberlain, Rupert Everett (biseksualec), Ian McKellen (tudi borec za gejevske pravice), Burt Lancaster (biseksualec), Nathan Lane in še nekateri manj znani igralci.

Kot zanimivost dodajam seznam še drugih slavnih homoseksualcev, ki so svojo spolno usmerjenost sami potrdili ali pa je bila njihova spolna usmerjenost dokazana po

verodostojnih virih: Giorgio Armani (italijanski modni oblikovalec), Francis Bacon (filozof), Kurt Cobain (ameriški pevec skupine Nirvana/biseksualec), Peter Iljič Čajkovski (ruski skladatelj), Leonardo da Vinci (italijanski renesančni umetnik), Michel Foucault (filozof), Jean-Paul Gaultier (francoski modni oblikovalec), Boy George (angleški pevec), Elton John (angleški pevec), Greg Louganis (ameriški olimpijski prvak v skakanju v vodo), Johnny Mathis (ameriški pevec), Freddie Mercury (angleški pevec skupine Queen/biseksualec), George Michael (angleški pevec), Michelangelo (italijanski renesančni umetnik), Michael Stipe (ameriški pevec skupine R.E.M./biseksualec), Aleksander Veliki (kralj Makedonije/biseksualec), Andy Warhol (ameriški umetnik), Oscar Wilde (irski dramatik) itd. (glej http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_gay,_lesbian_or_bisexual_people).

Na spletni strani Lambda.org pa so prej omenjenim imenom dodani še: Aristotel (grški filozof), Sokrat (grški filozof), Julij Cezar (rimski vladar), papež Benedikt IX. (1032–1044), Edvard II. (angleški kralj, 14. stoletje), Hans Christian Andersen (danski pisatelj, 19. stoletje) Marcel Proust (francoski pisatelj, 20. stoletje), J. Edgar Hoover (direktor FBI) in drugi (glej <http://www.lambda.org/famous.htm>).

5.4 Pomen filmskih festivalov

Realno gledano je filmov s homoseksualno tematiko oziroma homoseksualnimi liki relativno malo, še manj je takih, ki bi bili namenjeni mainstream občinstvu, zato majhnim filmom z velikimi ambicijami ostanejo na razpolago predvsem filmski festivali.

Filmski festivali so kot trg za filmske distributerje, kjer ti vidijo izdelke in se nato odločijo za nakup, obenem pa so festivali namenjeni tudi zbiranju producentov, scenaristov in drugih akterjev ter razpravam o filmih. Ključnega pomena je tudi vloga filmskih kritikov, ki opozarjajo širše občinstvo o novih in zanimivih delih, kajti veliko filmov ne dobi ustreznega distributerja in tako ne pride v kinodvorane. Filmski festivali so po letu 1945 postali vedno bolj vidni in prepoznavni, še posebej to velja za Evropo in Ameriko. Zgolj gejevski in lezbični filmski festivali pa so se začeli širiti v sedemdesetih letih 20. stoletja, najprej v San Franciscu, nato pa so sledili še festivali v Londonu, Parizu, New Yorku, Torontu in Berlinu. Vzporedno s filmskimi festivali pa se odvijajo tudi predavanja in razprave ustvarjalcev filmov (režiserjev, producentov, scenaristov) s kritiki in samim občinstvom.

Pojav gejevskega in lezbičnega filmskega festivala se je odvijal vzporedno z rastočo gejevsko politično zavestjo. Primer takega filma je zahodnonemški film *It is Not the Homosexual Who is Perverse, But the Situation in Which He Finds Himself* (Rosa Von Praunheim, 1970). S pojavom aidsa v osemdesetih letih so bili tudi filmi s to tematiko veliko sprejemljivejši širšemu občinstvu. Pomembnejša filma s tematiko o aidsu pa sta bila zahodnonemški dokumentarni film *A Virus Knows No Morals* (Rosa Von Praunheim, 1986) in kanadski dokumentarni film *The AIDS Epidemic* (John Greyson, 1986). Ta dva in podobni filmi so želeli opozarjati ljudi na nevarnost bolezni, obenem pa naj bi opomnili ljudi na varno spolnost.

Namen festivalov pa je med drugim tudi omogočiti ogled manjših filmov iz razvijajočih se držav, kot so Izrael, Tajvan, Mehika, Indija in Japonska. Med takimi filmi je tudi delo Lina Brocka s Filipinov, katerega cilj in namen je bilo sporočiti o toleranci in demokraciji, saj ti dve kategoriji nista vedno sprejemljivi za obstoječo avtoriteto v avtorjevi državi.

Poleg celovečernih filmov pa na festivalih luč zagledajo tudi dokumentarni filmi, kot je bil film *The Times of Harvey Milk* (Robert Epstein, 1985), ki je kronološko predstavil vzpon in obenem tudi atentat na Harveya Milka, politika, ki je med prvimi odkrito priznal, da je gej. Dokumentarni film je tudi *Before Stonewall: The Making of a Gay and Lesbian Community* (Greta Schiller in Robert Rosenberg, 1985), v katerem avtorja prikazujeta življenja gejev in lezbijk v času med drugo svetovni vojno in po njej. Film vključuje tudi intervjuje, fotografije in aktualne dogodke. Taki in podobni filmi so pripomogli k rasti samozavedanja gejevskih in lezbičnih skupnosti na ozemlju Združenih držav Amerike in tudi drugod po svetu (glej Jones v Nelmes, 2002: 311).

Majhni filmi imajo v primerjavi z velikimi mainstream filmi tudi to prednost, da svoje zgodbe, like in prizore prikažejo v celoti oziroma necenzurirano, kar pomeni, da se festivali, na katerih so filmi prikazani, ne obremenjujejo s tem, ali je posamezna vsebina ali prizor sprejemljiv za vse občinstvo. Pri mainstream filmih je treba zelo paziti, da junaki ne uporabljajo kletvic, da v njih ni prikazana golota ali kaj drugega spornega, kajti v tem primeru dobi film oznako, ki prepoveduje ogled določeni skupini ljudi. Kljub večji svobodi majhnih filmov pa imajo slednji eno veliko omejitev – finančna sredstva. Ker so ta sredstva izrazito omejena, so filmi ponavadi v sami produkciji bolj surovi, kljub temu pa imajo ponavadi večjo umetniško vrednost od mainstream filmov in prek različnih festivalov se lahko iz anonimnosti prebijejo v prevladujoče kulturno omrežje.

6. *Analiza ameriških celovečernih filmov*

Kot sem že v uvodu nakazal, sem analiziral 30 ameriških celovečernih filmov. Za ameriške filme sem se odločil, ker so ti najbolj gledani filmi po vsem svetu, jih je po številu največ, so najlažje dostopni in imajo zatorej velik vpliv na družbo. Da pa vzorec ne bi bil prevelik, sem se osredotočil na filme, ki so nastali v zadnjih dveh letih, torej v letih 2004 in 2005. Na izbiro filmov so vplivali določeni pogoji, kot so dostopnost, jezik in relevantnost izbrane tematike.

V nalogi sem kot prvo želel ugotoviti, kako je homoseksualnost oziroma kako so homoseksualci reprezentirani v filmih, obenem pa poiskati podobnosti in razlike med mainstream filmi in filmi neodvisne produkcije. Z drugimi besedami, kot metodi sem uporabil analizo vsebin in primerjalno raziskovanje. Vsak film sem analiziral ter pri tem predstavil zgodbo filma in njegove značilnosti. Po posamični analizi pa podajam še skupno analizo, ki vključuje primerjavo filmov ter skupne značilnosti vseh filmov.

Že na samem začetku bi rad pojasnil razliko med mainstream filmi in filmi neodvisne produkcije. Mainstream filme ustvarjajo in promovirajo veliki filmski studii,³⁵ katerih center je Hollywood in so namenjeni zelo širokemu krogu ljudi. Glavni cilj je seveda čim večji zaslužek, zato so zgodbe, liki, odnosi, reprezentacije in drugo postavljeni na stranski tir. Pomembno je, da se gledalci ob ogledu filma sprostijo in zabavajo. Veliki studii ne želijo preveč tvegati, saj se tu obrača veliko denarja, in zato poskušajo ustvarjati filme, za katere menijo, da bodo uspešni. Ponavadi najamejo znane igralce in režiserje, ki bodo prikazali neko temo ali zgodbo, ki je sprejemljiva oziroma neškodljiva. V ospredje so postavljeni računalniško ustvarjeni efekti, eksotične lokacije, kostumografija, montaža itd.

Na drugi strani pa so filmi neodvisne produkcije ustvarjeni in promovirani v majhnih in neodvisnih filmskih studiih,³⁶ katerih center je New York. V tovrstnih filmih je veliko več umetniške svobode in tveganja, po drugi strani pa imajo ti filmi manj finančnih sredstev kot mainstream filmi. Prisotnega je veliko več eksperimentiranja, ko gre za stil in tematiko filma. Ponavadi so taki filmi manj komercialni in se bolj posvečajo razvijanju likov in njihovih odnosov. Slabost takšnih filmov, še posebej tistih z nizkim proračunom,

---

³⁵ Največji so naslednji filmski studii: 20th Century Fox, Walt Disney Pictures, New Line Cinema, Paramount Pictures, Universal Studios, Warner Bros., MGM idr. (glej http://en.wikipedia.org/wiki/Major_film_studios).

³⁶ Neodvisni filmski studii so: Lions Gate Films, Focus Features, Warner Independent Pictures, ThinkFilm, Miramax Films itd. Nekateri studii so podružnice velikih studiov, npr. Sony Pictures Classics (pripada podjetju Sony Pictures) in Fox Searchlight (pripada podjetju 20th Century Fox) (glej http://en.wikipedia.org/wiki/Indie_film).

je v pomanjkanju oglaševanja in distribucije, tako da svoje občinstvo najdejo prek različnih filmskih festivalov in pozneje preko prodaje video in dvd formatov.

6.1 Analiza mainstream filmov

6.1.1 Alexander (2004)

(Proračun: 155 mio \$, zaslužek: 34 mio \$)

Zgodba

Film govori o Aleksandru Velikem (356–323 pr. n. št.), največjem osvajalcu tedanjega sveta. Do svojega 25. leta je osvojil večino znanega sveta (Babilon, Azija itd.). Film se veliko ukvarja tudi z Aleksandrovo spolno usmerjenostjo. Bil je biseksualec, a je ljubil le eno osebo, prijatelja iz otroštva Hephaestiona.³⁷ Razmerje pa je imel tudi s svojim služabnikom. Ker pa si je vedno želel sina, da bi ga nasledil, se je kljub nasprotovanjem svoje matere in njegovih podrejenih vojaških voditeljev poročil z Azijko. Težava je bila v tem, da ni bila Makedonka.

Kljub njegovim vojaškim uspehom pa po dolgih letih vojskovanja ni bil več deležen tolikšne podpore kot na začetku, saj so vojaki želeli oditi domov. Po bitki v Indiji so se res tudi vrnili v Babilon, kjer pa so Aleksandra zastrupili. Po njegovi smrti so se ostali vojaški voditelji 40 let borili za ozemlje, ki ga je osvojil Aleksander.

Značilnosti

Za film, ki večinoma temelji na biografiji avtorice Robin Lane Fox z naslovom »Alexander the Great«, je bilo porabljenih več kot 150 milijonov dolarjev. V ameriških kinodvoranah je film zaslužil le 34 milijonov, medtem ko je drugod po svetu dosegel zavidljivih 139 milijonov, kar le dokazuje, da je homofobija,³⁸ ko gre za vprašanje seksualne identitete in spolne usmerjenosti, očitnejša pri ameriškem občinstvu kot v Evropi in drugod po svetu (glej http://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_%28film%29).

---

³⁷ Aleksander: »Tebe ljubim, Hephaestion. Nikogar drugega.«

Hephaestion: »Ti si vse, kar ljubim. Bojim se te izgubiti v tem svetu, ki si ga tako želiš.«

Aleksander: »Nikoli me ne boš izgubil, Hephaestion. S teboj bom do konca življenja.«

Hephaestion [ko umira]: »Zaskrbljen sem zate, ko me ne bo.«

Aleksander [s solzami v očeh]: »Jaz sem nihče, brez tebe.«

³⁸ Homofobija je izraz, s katerim označujemo sovražno klimo do homoseksualnosti ali, natančneje, gre za problem zavračanja različnosti v človeški eksistenci (Plummer v Zorn: 22).

Kontroverznost, ki je obdajala film, je bila očitna, še preden so film sploh začeli predvajati. Največ očitkov je bilo namenjenih upodobitvi spolnih običajev antičnih Grkov. Skupina petindvajsetih grških odvetnikov je sprva nameravala tožiti režiserja Oliverja Stona in tudi filmski studio Warner Brothers, vse to na podlagi netočnega prikaza zgodovine, kar so podkrepili z besedami: »Mi ne trdimo, da smo proti gejem, temveč pravimo, da bi moralo umetniško vodstvo eksplicitno nakazati občinstvu, da gre pri filmu za čisto fikcijo in ne za resnično upodobitev življenja Aleksandra.« Tožbo pa so po predogledu filma (»advanced screening«) umaknili.

Oliver Stone je za slab odziv v ZDA obtožil pobesnele fundamentaliste. Argumentiral je, da so ameriški kritiki in občinstvo dajali preveč poudarka seksualnosti, poleg tega pa naj bi bil film, brez motiva za maščevanje in Aleksander upodobljen kot negativec, preveč za konvencionalno mišljenje (glej http://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_%28film%29). Režiser se je zato odločil, da objavi še tretjo različico filma (prva je bila predvajana v kinodvoranah, druga na dvd-ju), ki naj bi prepričala kritike o svoji kakovosti. Tokrat bo izšla 220-minutna verzija, ki jo je Oliver Stone želel prikazati že na samem začetku, a so jo na zahtevo studijskih šefov morali skrajšati na 168 minut (glej <http://us.imdb.com/news/wenn/2006-09-11>).

6.1.2 *Beauty Shop* (2005)

(Proračun: neznan, zaslužek: 36,5 mio \$)

Zgodba

Beauty Shop je ženska različica filma *Barbershop* (2002) in je komedija, ki pripoveduje o Gini, zaposleni v lepotnem salonu pri Jorgeju (gej). Ker slednji dela s svojimi zaposlenimi nesramno in nespoštljivo, se Gina odloči, da gre na svoje. Tako s posojilom kupi svoj salon in zaposli svoje prijateljice. Soočiti pa se mora tudi z Jorgejem, ki ji je kmalu nevoščljiv, ker njegove stranke odhajajo k njej.

Značilnosti

Beauty Shop ni film, ki bi imel posebno zgodbo, gre predvsem za vsakodnevne pogovore, opravljanja, govorice, vsakdanje težave itd. Kot pri večini mainstream filmih je tudi v filmu *Beauty Shop* lik homoseksualca prisoten le zaradi humorja. Jorge (z avstrijskim naglasom) naj bi bil stereotipen gej (feminiziran moški, kretnje, govornica

telesa itd.). Ima dolge lase, hodi na pilates,³⁹ obseden je s svojim videzom, po značaju je aroganten in samovšečen. Lik Jamesa (Ginin zaposleni) pa je sprva sicer videti kot stereotipen gej, saj nosi torbico, zanimata ga Oprah in moda. Ostale zaposlene ga imajo za geja,⁴⁰ a se izkaže, da je le metroseksualec.⁴¹

6.1.3 *Be Cool (2005)*

(Proračun: 53 mio \$, zaslužek: 56 mio \$)

Zgodba

Be Cool je nadaljevanje filma *Get Shorty* (1995), v katerem John Travolta igra vlogo Chilija Palmerja. V drugem delu Chili zamenja filmsko industrijo za glasbeno. Sreča talentirano pevko in jo vzame pod svoje okrilje. Medtem pa se mora soočiti z njenim glasbenim producentom, glasbeno industrijo, rusko mafijo in »gangsta« raperji.

Značilnosti

Vloga homoseksualca pripada Elliotu, telesnemu stražarju, ki si želi postati igralec, čeprav nima talenta. Prikazan je kot vase zagledan stereotipen gej z uhančkom v ušesu, ki ga zanima moda (tesne hlače, rdeči škornji, rdeče rokavice), za varnost svojega šefa uporablja rdeč kij, poje country glasbo (čeprav je temnopolt) in citira filme, v katerih so glavno vlogo odigrale ženske. Deležen je žaljenje in posmehovanja, predvsem od glasbenega producenta, za katerega dela. Gejevski lik Elliota je v filmu prisoten le zaradi humorja.

6.1.4 *Cursed (2005)*

(Proračun: 35 mio \$, zaslužek: 19 mio \$)

Zgodba

Cursed je najstniška grozljivka o volkodlakih. Glavna lika filma sta Ellie in njen brat Jimmy. Nekega večera sta udeležena v prometni nesreči. V drugem avtu neko dekle ubije volkodlak. Ko to povesta policiji, jima seveda nič ne verjamejo. Jimmy se zato pozanima

---

³⁹ Pilates je vadba, ki vsebuje elemente joge, tai chi in baleta.

⁴⁰ Ginina kolegica o Jamesu: »Tip je bolj gejevski kot Peter Pan na drsalkah.«

⁴¹ Metroseksualec je urbani moški katerekoli spolne usmerjenosti, ki ima močan smisel za estetiko in porabi veliko časa in denarja za svoj videz in življenjski slog (glej <http://en.wikipedia.org/wiki/Metrosexual>).

o volkodlakih na internetu in sčasoma ugotovi, da sta tudi on in sestra »okužena«. Da pa bi se tega prekletstva rešila, morata ubiti volkodlaka, ki ju je ranil.

Značilnosti

Lik homoseksualca v tem filmu predstavlja srednješolec Bo, ki je popularen športnik (rokoborba). Ima punco in je največji homofob na šoli, ki predvsem Jimmyja stalno zmerja za homoseksualca (seveda z žaljivkami⁴²). Ko pa ga Jimmy obtoži, da je on sam gej, mu Bo v enem od njunih srečanj le prizna, da je gej. Za še lepši »happy end« se Jimmy zaljubi v Bojevo punco.

Cursed je film, ki deluje po ustaljenem hollywoodskem receptu: najstniki + morilec / pošast = \$. Homoseksualna tematika je filmu le kot »comic relief«, kar pomeni, da si občinstvo oddahne od vsega strašnega in se nasmeji ob nečem neumnem.

6.1.5 De-Lovely (2004)

(Proračun: 4 mio \$, zaslužek: 13,5 mio \$)

Zgodba

De-Lovely je biografska drama o ameriškem skladatelju Colu Porterju. Film, čeprav to ni posebej prikazano, je razdeljen na tri časovna obdobja. V prvem obdobju se Cole Parter v Parizu zaljubi v bodočo ženo Lindo Lee. Kljub ljubezni do Linde pa ima Cole vrsto razmerij z moškimi. Linde to ne moti,⁴³ želi si le, da bi jo Cole ljubil in da to ne bi ogrozilo njegove glasbe.

Drugo obdobje je postavljeno v New York, kamor Cola pripeljejo njegove glasbene ambicije, saj mu ponudijo možnost, da priredi muzikal. Cole postane izredno priljubljen.

Tretje obdobje se odvija v Hollywoodu. Cole v Hollywoodu zahaja v gejevske bare, kar njegovo ženo zelo potre, obenem pa tudi zbolí. Pri obiskovanju barov Cola ujamejo fotografi in začnejo izsiljevati njega in njegovo ženo za denar. Linda si želi več

---

⁴² Bo [ko mu Jimmy pove, da ni gej]: »Škoda, potem ga samo rad dobivaš v rit brez razloga ... Pojdimo stran od tod, preden se nalezemo česa od tega 'homiča'.«

⁴³ Linda: »Toliko si vedel o meni, ko sva se prvič srečala, ali ne meniš, da sem tudi jaz kaj slišala o tebi.«
Cole: »Torej veš, ... da imam tudi druge interese ... interese, za katere bi drugi rekli, da so nepošteni do tebe.«

Linda: »Misliš na moške.«

Cole: »Da, moške.«

Linda: »Reciva le, da imaš ti moške raje kot jaz.«

Cole: »... Želel sem si vsake vrste ljubezni, ki je bila na razpolago. Nikoli je nisem uspel najti le v eni osebi, le v enem spolu.«

diskretnosti, Cole pa ne. Linda ga zapusti in odide v Pariz. Cole se medtem ponesreči pri ježi s konjem in kljub številnim operacijam mu nogo amputirajo. Po spravi z ženo se preselita v Massachussets, kjer pa Linda kmalu zatem umre, Cole pa postane zagrenjen in brez glasbenih ambicij.

Značilnosti

Film De-Lovely je očiten prikaz skrite homoseksualnosti, vsaj kar zadeva védenje javnosti. Cole Porter ni bil edini znani homoseksualec, ki je moral skrivati svojo usmerjenost, kajti če bi v javnost prišla ta resnica, bi bilo njegove kariere v trenutku konec.

Zanimivo je, da film ne prikaže odnosa med Colom in Lindo povsem avtentično. V filmu tako ne izvemo, da Lindin prvi zakon ni bil uspešen, kajti njen prvi mož jo je zlorabljal, tako da Lindo v zakonu s Colom spolnost ni več zanimala, ji je pa bilo vseč glamurozno življenje. Cole Porter pa je imel veliko moških partnerjev, tudi slavnih ljudi (glej [http://en.wikipedia.org/wiki/Cole Porter](http://en.wikipedia.org/wiki/Cole_Porter)). Vsega tega film ne prikaže, kar je po svoje logično za Hollywood, saj je heteroseksualna romanca eden ključnih elementov mainstream filma.

6.1.6 Four Brothers

(Proračun: 40 mio \$, zaslužek: 74,5 mio \$)

Zgodba

Zgodba filma je preprosta. Potem ko dva roparja v majhni trgovini ubijeta žensko, se njeni štirje posvojeni otroci odločijo maščevati njeno smrt. Kmalu pa ugotovijo, da ni šlo le za naključen umor, temveč za načrtovano potezo glavnega gangsterja v Detroitu, ki ima podkupljene tako policiste kot vladne uslužbence.

Značilnosti

Najmlajši od štirih bratov, Jack, naj bi bil homoseksualec, a dejanske potrditve, ali je ali ni, ne dobimo, pomagamo si lahko le z neprestanim zbadanjem in posmehovanjem njegovih bratov. Film se tudi ne osredotoča na njegovo spolno usmerjenost.

Kot vsak običajni mainstream film ima tudi ta nekatere stereotipne značilnosti. Če se osredotočimo na Jacka, opazimo, da je on tisti, ki kuha za brate, je netaalentiran glasbenik

in le on se »spozna« na spolne bolezni (ker je gej, mora on pregledati spolni ud enega od bratov) itd. Seveda pa ne manjka veliko »sočnih« žaljivk na račun homoseksualcev. Žalostno je to, da se Jacku posmehujejo njegovi bratje, še posebej najstarejši brat Bobby.⁴⁴

6.1.7 Mean Girls (2004)

(Proračun: 17 mio \$, zaslužek: 86 mio \$)

Zgodba

Glavna oseba je Cady, mladoletnica, ki se prvih 16 let izobražuje doma pri starših. Sedaj pa gre v javno srednjo šolo. Cady se spoprijatelji z Regino, najpopularnejšo punco na šoli, a ker se zaplete v Regininim bivšim fantom, se med dekletoma začne »vojna«. V šoli Cady spozna in se spoprijatelji tudi z Janis in Damianom. Damian je tipični stereotipni gej, na kar ga Janis pogosto opozarja.⁴⁵

Značilnosti

Mean Girls je tipična najstniška komedija, v kateri kar mrgoli stereotipov, in to ne le pri liku Damiana. V šoli so skoraj vsi srednješolci razdeljeni po skupinah, tako da imamo neumne športnike (»jocks«), piflarje, blondinke, promiskuitetne Azijke, »modna« dekleta, ki se zanimajo le za modo itd. Lik homoseksualca, Damian, je predstavljen kot tipični stereotipni gej, ki ima visok glas, nosi roza obleke, v svoji sobi ima slike Mariah Carey, Madonne, Celine Dion in filma *Singin` in the Rain* (muzikal).

6.1.8 Saved!

(Proračun: 5 mio \$, zaslužek: 8,8 mio \$)

Zgodba

Saved je duhovita drama o dekletu (Mary), ki živi v krščanski okolici, kjer so vsi verni, tako da tudi sama hodi v versko šolo. Vse njeno življenje je povezano z vero. Nekega dne pa pride šok, saj ji njen fant Dean razodene, da je gej. Ona je prepričana, da je zadet s »strupenim« udarcem za duhovnost. Da bi ga »rešila«, ga skuša »pozdraviti«,

---

⁴⁴ Bobby [Jacku]: »Kaj pa ti? Ali še vedno cuzaš majhne tiče levo in desno?«

⁴⁵ Janis: »To je Damian. Skoraj je preveč gejevski, da bi bil funkcionalen.«

tako da se začneta poljubljati, dotikati njenih prsi, imata pa tudi spolni odnos. Čeprav ji Dean govori, da je to, kar počneta, greh, je ona prepričana, da temu ni tako ter da ji bo bog oprostil, saj naj bi bila »ozdravitev« njenega fanta navsezadnje le »Kristusova volja«.

Mary zaupa Deanovo skrivnost svojim prijateljicam,⁴⁶ vsem pa se zdi njegovo početje nagnusno. Njena najboljša prijateljica ji zatrdi, da je potreben pomoči, saj se nihče ne rodi gej.

Ko pa Deanovi starši ugotovijo, da slednji prebira moške erotične revije, ga pošljejo v posebno krščansko ustanovo, specializirano za zdravljenje vsega slabega, kot so zloraba drog, alkoholizem, zdravljenje neporočenih mater, zdravljenje homoseksualnosti. Da pa je ironija še večja, ga namestijo v sobo skupaj s fantom, ki ima enake »težave«.

Ko Mary nekega dne ugotovi, da je noseča, začne dvomiti v Jezusa, zato ji njene najboljše prijateljice obrnejo hrbet in je ne marajo več. Oporo pa dobi pri najbolj nepričakovanih osebah, in sicer pri najbolj čudaški puncici na šoli, ohromelem bratu bivše prijateljice ter novem fantu na šoli. Ko pride čas maturantskega plesa, se ga udeležijo tudi Dean in njegovi prijatelji, kar pa pripelje do soočenja⁴⁷ s šolskim duhovnikom. Konec je kljub vsemu srečen, saj Mary rodi otroka in skregane strani se pobotajo.

Značilnosti

Ker je Dean le stranski lik, ne izvemo nič relevantnega o njem in njegovi osebnosti. Film pa prikaže odnos krščanske vere do homoseksualnosti. Kot zanimivost lahko dodam, da so konservativni kristjani kritizirali film, saj niso odobravalni načina, kako je film prikazal držo vernikov do homoseksualcev in do spolnosti na splošno. Vse to naj bi bilo v nasprotju z njihovimi prepričanji (glej <http://en.wikipedia.org/wiki/Saved%21>).

6.1.9 The Family Stone

(Proračun: 18 mio \$, zaslužek: 60 mio \$)

Zgodba

The Family Stone je družinska komedija, ki prikazuje nekajdnevno božično praznovanje družine Stone. Everett (najstarejši sin) pripelje domov predstaviti Meredith

---

⁴⁶ Ena od sošolk pravi: »Kaj če bi se poročila z njim? Gejevstvo bi se preneslo na tvoje otroke.«

⁴⁷ Duhovnik [Deanu]: »Kar ste ti in tvoji kolegi storili, ni prav v očeh Boga ... Biblija je glede tega zelo jasna. Tukaj ni prostora za moralno dvomljivost.«

Mary: »Torej vse, kar ne spada k vaši neumni ideji, česa si Bog želi, poskušate skriti, popraviti ali se znebiti ... Zakaj bi nas Bog ustvaril tako različne, če hoče, da smo vsi enaki.«

svoji veččlanski družini, ki pa je zaradi njene hladne in vzvišene drže ne sprejmejo najtopleje. Edini član družine, ki ne čuti takojšnjega odpora do nje, je najmlajši član družine Thad, homoseksualec, ki je obenem tudi gluhonem.

Odnosi se še poslabšajo med večerjo, ko Meredith užali gejevski par (Thada in njegovega temnopoltega partnerja), saj pravi, da si ji okolje, v katerem onadva živita, ne zdi najbolj normalno za otroka, ki naj bi ga posvojila. To podkrepi z besedami, da naj bi bilo to hudo za otroka, ki bo moral nesti to breme skozi življenje. Vsi ostali pri mizi so seveda šokirani, saj vsi podpirajo tako usmerjenost, obenem pa tudi željo, da bi si par pridobil pravico do posvojitve otroka.

Kljub neprijetnemu dogodku se odnosi sčasoma izboljšajo. Po komediji zmešnjav se vse konča s preobratom, ko Everett konča z Meredithino sestro Julie, Meredith pa z Everettovim bratom Benom. Družino pa na koncu doleti tudi tragični dogodek, ko umre njihova mati.

Značilnosti

Obe homoseksualni osebi sta v filmu v stranskih vlogah, zato ne izvemo veliko o njima, razen dejstva, da si kot homoseksualca želita posvojiti otroka. Kljub temu nista stereotipizirana in tudi odnosi med osebami so pozitivni.

Pogovor o posvojitvi otroka, ki ga želita gejevski par, je mogoče interpretirati tudi s tezo, da je bil namen filma prikazati liberalen pogled na vprašanje, da bi homoseksualci smeli posvojiti otroka, kar je v družbi še vedno pereča tema. V filmu pa prikazani par nista le običajna homoseksualca, saj sta tu še vprašanji rase in hendikepiranosti. Mislim, da je film skušal prikazati, da si vsak par, ne glede na raso, spolno usmerjenost, hendikepiranost ali kaj drugega, zasluži imeti pravico do posvojitve otroka.

6.1.10 *The Producers* (2005)

(Proračun: 45 mio \$, zaslužek: 19,5 mio \$)

Zgodba

The Producers je »remake«⁴⁸ istoimenske uspešnice iz leta 1968. Max, nekoč izredno uspešen producent broadwayskih predstav, in Leo, nevrotični računovodja, skušata z goljufijo priti do ogromne količine denarja. Leova ideja je, da lahko Max zasluži več

---

⁴⁸ Remake – novo filmanje (v preteklosti že posnetega filma).

denarja s polomijo kot z uspešnico, zato se slednji odloči, da poišče najslabšega režiserja, najslabšega pisca scenarijev in najslabše možne igralce. Da bi bil scenarij res velika polomija, mora užaliti veliko ljudi, zato se Max in Leo odločita za scenarij z naslovom »Pomlad za Hitlerja« (nacističnega) avtorja Franza Liebkinda. Nato najameta gejevskega režiserja Rogerja Debrisa, ki živi v izredno kičastem in ekstravagantnem stanovanju. Njegov pomočnik Carmen Ghia je prikazan kot sissy oziroma feminizirani moški, kar je očitno po njegovi govorici, drži telesa, kretnjah (dvignjen mezinec). Tudi režiserjeva ekipa je svojevrstna, od scenografa Briana (oblečen v usnje), kostumografa Kevina (oblečen v lila obleko), koreografa Scotta (oblečen v oprijete pajkice) do mojstrice za razsvetljavo Shirley (oblečena kot moški). Sama igra naj bi bila vesela, oziroma kot izjavi režiser sam, »keep it gay«.⁴⁹ Max in režiser izbereta tudi slabe igralce, vključno s Švedinjo Ullo, v katero se Max in Leo zaljubita.

Gledalci na začetku igre sprva želijo oditi, ko pa spoznajo, da gre za parodijo Hitlerja (prikazan s stereotipnimi gejevskimi potezami), ostanejo in so navdušeni. Igra je na koncu označena kot satirična mojstrovina. Po gledališki predstavi Maxa in Lea zaprejo zaradi davčne utaje. Čeprav oba zaprejo, konec ni žalosten, saj oba služita s tem, ko v zaporu uprizarjata nove igre.

Značilnosti

The Producers je le še eden v nizu hollywoodskih predelav originalov, kjer je glavni motiv filmskega studia zaslužek. V filmu so uporabljeni vsi mogoči stereotipi in prikazuje homoseksualce v negativni luči. Četudi gre za muzikal, kjer sta očitni pretiravanje in ekstravagantnost, pa celoten humor temelji na spakovanju in pretiravanju.

6.1.11 *Wedding Crashers (2005)*

(Proračun: 40 mio \$, zaslužek: 209 mio \$)

Zgodba

Wedding Crashers je komedija, ki prikazuje, kako se dva prijatelja, John in Jeremy, nepovabljeni udeležujeta porok, se tam pretvarjata, da sta daljna sorodnika slavljencev, in se obenem spogledujeta z ženskami na zabavi. Zaplet pa se pojavi, ko se John na eni od poročnih zabav zaljubi v Claire, hčerko ministra za finance.

---

⁴⁹ Beseda »gay« ni le izraz za homoseksualca, pomeni tudi veselost oziroma veselo.

Značilnosti

Lik homoseksualca v filmu je Todd (sin finančnega ministra). Izstopa po svojem depresivno-mračnem obnašanju, sklonjeni postavi, frizuri, gestah itd. Ukvarja se z umetnostjo (oče pravi, da le razmaže svojo kri na platno), sovraži šport, je nekomunikativen in se drži sam zase. V družini ga podpirata sestra Claire in mati, oče in babica pa ne (slednja ga zmerja z žaljivkami). Oče naj bi ga tudi poslal v šolo oblikovanja, saj mu v tem primeru Todd ne bi škodoval pri morebitni kandidaturi za predsednika.

Čeprav film skuša prek Todda in njegove usmerjenosti pridobiti smeh občinstva, pa večinoma deluje bolj žalostno kot smešno.

6.2 Analiza filmov neodvisne produkcije

6.2.1 24th Day (2004)

(Proračun: neznan, zaslužek: 71.500 \$)

Zgodba:

Glavna lika filma sta Tom in Dan. Spoznata se v baru, nato odideta k Tomu, kjer se Dan zave, da je v tem stanovanju nekoč že bil. Tom mu razloži, da sta pred petimi leti imela spolni odnos, vendar je bil Dan preveč vinjen, da bi se spomnil. To naj bi bil za Toma tudi edini seks z moškim. Zaradi nelagodnosti želi Dan oditi, a mu Tom prepreči in ga na silo priveže na stol, poleg tega pa mu vzame tudi odmerek krvi. Tom mu pojasni, da je od njega dobil virus HIV, in čeprav ga Dan prepričuje, da ima on vedno varne spolne odnose, mu Tom odvrne, da bosta počakala na izvide, kar naj bi trajalo dva dni. Če bodo izvidi pozitivni, ga namerava ubiti. Ko čakata na izvide, se pogovarjata o raznih temah, in sicer o športu, izobraževanju in tudi o homoseksualnosti, o kateri ima Dan svoje prepričanje.⁵⁰

Po spletu okoliščin Dan izve, da je bil Tom poročen. Ugotovi, da je bila tudi ona okužena z virusom HIV in da je umrla v prometni nesreči.

---

⁵⁰ »Ljudi spravljamo v škatle. Si ali heteroseksualec ali homoseksualec. To je nesmiselno. Človeška bitja so preveč zapletena. Biti z moškim ali želja biti z moškim še ne pomeni, da si homoseksualec. Moški, ki imajo raje ženske, obenem pa so tudi malce radovedni glede moških, so prisiljeni v zatiranje čustev. Misлити morajo tako, kot da je z njimi nekaj narobe. Ni dejanje tisto, ki je napačno, kajti spolni odnos je nekaj povsem naravnega. Napačen je način, kako družba zahteva, da se počutiš ob tem. Ljudje pač niso popolnoma homoseksualni ali popolnoma heteroseksualni.«

Na koncu se izkaže, da je Dan tudi okužen z virusom HIV, a ga Tom kljub vsemu izpusti, saj naj bi bila bolezen že dovolj velika kazen.

Značilnosti

Film *24th Day* je prirejen po gledališki predstavi in tudi samo dogajanje v filmu je postavljeno v Tomovo stanovanje, kjer se odvije večina dogajanja. Kot v večini homoseksualnih filmov se tudi v tem filmu bolezn, kot sta virus HIV in aids, asociirajo s homoseksualnostjo. Slabost filma je, da se moralno vprašanje rešuje z grožnjami in fizičnim nasiljem, ne pa s konstruktivno komunikacijo. Moti tudi Tomovo obtoževanje, da je zaradi Dana (ker je homoseksualec) dobil virus in da ni bil zaščiten. Zakaj torej ni bil sam zaščiten? Zakaj je le njega obtožil, ko pa je bila okužena tudi njegova žena? Ključno pri tem je, da bi morala biti oba zaščiten, ker sta oba spolno aktivna, ne le Dan. Za boleznijo HIV zbolijo namreč tako homoseksualci kot heteroseksualci.

6.2.2 *Adam & Steve (2005)*

(Proračun: neznan, zaslužek: 300.000 \$)

Zgodba

Glavna lika filma Adam in Steve sta se prvič srečala leta 1987 na neki zabavi, a ker sta bila oba »zadeta« od drog, sta na dogodek pozabila. Čez 17 let se spet srečata, ko Adam v bolnico pripelje svojega psa, ki ga je nenamerno ranil, in Steve (zdravnik-psihiater) mu pomaga. Sedaj se dobro spoznata, spoprijateljita se in zaljubita, in to navkljub različnima značajema. Medtem ko je Steve cinično-nevrotični moški, ki redno skrbi za svoje telo, obenem pa je še promiskuiteten, je Adam bolj zadržan, nima sreče z razmerji in se ga nasploh drži smola, obenem pa se še zdravi zaradi alkoholizma in drog. Sčasoma oba spoznata starše drug od drugega. Stevova starša se sicer počutita nelagodno, a sta se že sprijaznila z usmerjenostjo svojega sina, medtem ko Adama starša entuziastično podpirata. Ko Steve nekega dne izve, da je prav on navadil Adama na droge (dogodek izpred 17 let), se zaradi krivde odloči, da ga zapusti, a se pozneje s pomočjo prijateljev Rhonde in Michaela vrne in se na koncu poročita.⁵¹

---

⁵¹ Poroči ju ženska duhovnica, katere nagovor je: »Oče-mati Bog, prosimo te za tvoj blagoslov ... Sedaj vaju proglašam za moža in moža ... Lahko poljubiš svojega ljubljeneja.«

Značilnosti

Film na zabaven in humoren način prikazuje vsakdanje življenje gejevskega para v New Yorku. Nekateri prizori filma so sicer pretirani, na primer metanje steklenic v Adama in Steva, ko se poljubljata v javnosti. Očitne so tudi žaljivke na račun homoseksualcev, še največ jih izreče Stevov sosed (npr. »Ew, fags!« in »Cocksuckers«). Zabaven je tudi prizor, ko se skupina mater s svojimi otroki zabava v parku, a ko zagledajo njuno poljubljanje, hitro zakrijejo oči svojim otrokom in odidejo.

Adam & Steve je eden redkih nizkoprorračunskih filmov, ki so lahkotnejše narave in kjer ne gre iskati skritih in globokih pomenov, temveč je to le romantična komedija med dvema moškima. Tudi konec je temu primeren, saj ima srečen konec, kar je za filme s homoseksualno tematiko redkost.

6.2.3 *A Home at the End of the World (2004)*

(Proračun: 6,5 mio \$, zaslužek: 1 mio \$)

Zgodba

Film prikazuje dve časovni obdobji (predmestje Clevelanda v poznih šestdesetih letih in New York v zgodnjih osemdesetih letih) prijateljev Bobbyja in Jonathana. Bobby v otroštvu izgubi brata, na katerega je bil zelo navezan, ter oba starša. V šoli spozna Jonathana, s katerim se spoprijateljita in s katerim ima tudi prvi spolni odnos. Bobbyja toplo sprejme tudi Jonathanova mati Alice, s katero skupaj celo kadijo marihuano. Ko nekega dne Alice zaloti oba fanta pri spolnem odnosu, je šokirana, a se kmalu pomiri in sprijazni s tem.

Jonathan se sčasoma odloči, da odide študirat v New York, Bobby pa ostane doma in postane pek. Čez več let se tudi Bobby odloči, da gre v New York, kjer začne živeti z Jonathanom in njegovo svobodomiselnostjo Claire. V slednjo se Bobby zaljubi, a še vedno čuti naklonjenost do Jonathana, ki pa ima medtem že druga homoseksualna razmerja. Jonathan je ljubosumen na njuno zvezo, zato odide k staršem. Ko pa se izve, da je Claire noseča, se vsi trije odločijo preseliti na podeželje. Skupaj odprejo kavarno, kjer Bobby in Jonathan delata, medtem ko Claire skrbi za otroka. Kmalu pa si Claire zaželi bolj »normalnega« življenja (le z Bobbyjem), a uvidi, da sta Bobby in Jonathan usojena drug drugemu, zato odide z otrokom k svoji materi. Bobby tako ostane pri Jonathanu, za katerega se izve, da je zbolel za aidsom.

Značilnosti

Film temelji na likih in njihovih karakteristikah in se osredotoča na razmerja med njimi. Jonathan je homoseksualec, medtem ko je Bobby biseksualec. Bobby ima odnos s Claire, obenem pa ljubi tudi Jonathana. Za film je značilen tudi liberalni vidik glede medsebojnih odnosov, saj so le-ti odprti in komunikativni. Tudi Jonathanova mati se hitro sprijazni z dejstvom, da je njen sin homoseksualec. Svoje liberalne poglede film prikaže tudi z ustvarjanjem netradicionalne družinske sheme, ki jo tvori ljubezenski trikotnik Bobby-Jonathan-Claire.

Film se ne opira na stereotipe, in čeprav je Jonathan sprva videti kot tipičen gej, ni prikazan stereotipno. Tudi oblačila so bolj znak časovnega obdobja (npr. hipijevska moda, usnje v osemdesetih itd.). Film se konča žalostno, saj Claire odide, medtem pa Jonathan boleha za aidsom.

6.2.4 *Almost Normal (2005)*

(Proračun: neznan, zaslužek: neznan)

Zgodba

Almost Normal je fantazijska komedija, obenem pa tudi družbena satira. Film govori o Bradu, 40-letnem gejevskem učitelju zgodovine, ki je še vedno samski in je nasploh nezadovoljen s svojim življenjem. Vse, kar si želi, je, da bi bil normalen ter da bi ga kdo opazil. Na prigovarjanje svoje najboljše prijateljice Julie, ki je poročena z njegovim bratom, se udeleži 45. obletnice poroke svojih staršev. Na zabavi mu mati skuša vsiliti zmenek z eno od sorodnic, čeprav ji Brad neprestano ponavlja, da je gej. Mati pa mu reče, naj le ne naredi scene, saj ima goste v bližini. Ker se počuti nelagodno, se vinjen odpelje, a se že kmalu zaleti v drevo.

Naslednji dan opazi, da ni nič več tako, kot je bilo, saj so vloge kar naenkrat zamenjane, tako da so vsi heteroseksualci homoseksualci in obratno, poleg tega pa je vse postavljeno v čas njegove adolescence. Ko pride na srednjo šolo, so večinoma vsi po parih, bodisi kot gejevski oziroma kot lezbični pari. V šoli mu najboljši prijatelj pojasni, da se reproducirajo s pomočjo pripadnika nasprotnega spola. Po učni uri športne vzgoje se tako tuširajo po mešanih parih (fant in dekle). Bradovi starši živijo v ločenih hišah, skupaj s pripadnikom istega spola.

Brad se vse zdi čudno. Sedaj je zaljubljen v Julie, in ker sta heteroseksualni par v homoseksualni družbi, se morata skrivati pred ljudmi. Hodita v posebne bare, ki so namenjeni le heteroseksualcem. V filmu tudi vidimo, kako mladina pretepa heteroseksualce oziroma tiste, ki sumijo, da so. Ko Brad prizna mami, da je heteroseksualec, je slednja osupljena in je izrazito proti. Pravi, da je to greh in da je to početje napačno. Brad in Julie gresta skupaj na maturantski ples, kjer pa ju ravnatelj⁵² skuša nagnati, vendar se jima ostali sošolci in sošolke postavijo v bran, tako, da si izberejo osebo nasprotnega spola za ples. Temu sledi še Bradov melodramatičen govor o tem, da ga nihče ne more spremeniti in da je to, kar je.

Brad se nato zbudi iz kome (zaradi prometne nesreče). Film se konča srečno, ko Brad sreča bivšega sošolca iz srednje šole (ki je tudi gej), v katerega je bil takrat zaljubljen.

Značilnosti

Film je socialna satira, ki skuša z zamenjavo vlog prikazati vsakdanje težave življenja homoseksualcev. Čeprav ima film nekatere pomanjkljivosti (povprečno igranje, luknje v zgodbi idr.), je kot satira uspešen. Film prikazuje tudi tako imenovani proces »coming out«,⁵³ kjer je razvidna kriza identitete (izogibanje situacijam, dvojno življenje itd.). Odnosi med starši in Bradom niso odprti in komunikativni. Njegova starša sta konzervativna in verna, kar še posebej velja za Bradovo mater. V filmu so prikazani tudi predsodki ljudi, še posebej očitno je, ko neka skupina pretepe fanta zaradi njegove usmerjenosti. Očitno je tudi obrekovanje in izogibanje posameznikov, ki so drugače usmerjeni kot večina.

6.2.5 *Brokeback Mountain*

(Proračun: 14 mio \$, zaslužek: 83 mio \$)

Zgodba

Brokeback Mountain je film o dveh kavbojih, Ennisu in Jacku, ki v Wyomingu leta 1963 dobita službo rančarjev. Na gori Brokeback naj bi pazila ovce. Vsak ima svoje

---

⁵² Ravnatelj [ko zagleda Brada in Julie pri plesu]: »Tega ne bomo tolerirali. Vaše sorte ljudi sicer ne moremo nagnati, lahko pa vama preprečim, da počneta nekaj tako nagnusnega. To, kar delata, je vulgarno. ... Tu nista dobrodošla.«

⁵³ Coming out (ang.) – pomeni »pritti iz klozeta«. Geji in lezbijke uporabljajo izraz *razkritje* za opis celotnega procesa izpostavljanja istospolne identitete.

opravilo. Eden skrbi za tabor, drugi skrbi za ovce višje v gori. Tako se Ennis in Jack v času zajtrka in večerje (le takrat sta skupaj) spoznavata, pogovarjata se o svojih družinah, preteklih zaposlitvah, ambicijah itd. Takrat spoznamo značaj obeh likov, pri čemer je Ennis samotar, zadržana oseba, ki sta ga vzgojila brat in sestra, medtem ko je Jack bolj gostobeseden, ki ima ambicije in želje ter te ponavadi tudi izrazi. Neki večer pa se Ennis zaradi pijanosti ne vrne k ovcam in navkljub mrazu prespi zunaj pred šotorom. Na Jackovo prigovarjanje gre spat v šotor. Čez čas pa pride do medsebojne iskre in spolnega odnosa. Naslednjega dne si prigovarjata, da se to ne bo več ponovilo, saj nista homoseksualca, a se kljub temu ne moreta upreti svojim čustvom. Na zahtevo delodajalca (ki ju opazi pri igranju) pripeljeta ovce nazaj v dolino. Zmenita se, da tisto, kar se je zgodilo na gori Brokeback, tam tudi ostane. Tako gresta vsak svojo pot.

Ennis se poroči in ima dve hčerki. Opravlja različna fizična dela in živi umirjeno življenje. Jack pa gre na rodeo v Teksas, kjer spozna dekle in se z njo poroči. Kot prodajalec traktorjev začne delati za njenega očeta. Čez nekaj let se na Jackovo pobudo z Ennisom spet srečata v Wyomingu (kjer živi Ennis). Takrat Ennisova žena vidi njuno poljubljanje ter je šokirana in osupla. Ennis in Jack gresta v motel, naslednji dan pa na vznožje gore Brokeback. Jack si želi, da bi živela skupaj na ranču, Ennis pa je bolj zadržan in pravi, da dva moška ne moreta živeti skupaj. Pove mu tudi zgodbo iz otroštva, ko se nekega moškega ubili zaradi njegove nagnjenosti. Tako se videvata le občasno.

Jacku se rodi sin, medtem pa se Ennis in žena ločita zaradi različnih pogledov (ona ne želi imeti več otrok). Več let pozneje je Ennis povabljen na večerjo k svoji bivši ženi in le-ta mu pove, da ga je videla, ko se je objemal in poljubljal z Jackom. Na enem od srečanj⁵⁴ Ennisa in Jacka slednji pove, da ga neskončno pogreša, Ennis pa navaja izgovore, da ne moreta biti skupaj. Čez čas dobi Ennis kartico, na kateri piše, da je Jack umrl, Jackova žena pa mu pojasni, da je izkrvavel ob nesreči, dejansko pa ga je skupina ljudi pretepla do smrti, ker je ugotovila, da ima homoseksualna nagnjenja. Šele ko obišče Jackova starša in ko vstopi v Jackovo sobo, se Ennis zave, kakšno priložnost je zamudil in kako pogreša Jacka. Film se konča z Ennisom, ki sam živi v prikolici. Ostali so mu le spomini, bridkost in občutek zamujenih priložnosti.

---

⁵⁴ Jack: »Resnica je, ... da te včasih tako pogrešam, da komaj zdržim. ... Veš, lahko bi imela lepo življenje, zares lepo življenje. Toda tega nisi hotel imeti! Tako da imava sedaj le goro Brokeback. Vse je zgrajeno na njej. To je, hudiča, vse, kar imava. ... Ti šteješ ta redka srečanja, ko sva bila skupaj v teh dvajsetih letih. ... Nimaš pojma, kako hudo je to. Jaz nisem ti. ... Želim si le, da bi vedel, kako te zapustiti.«
Ennis [jokajoč]: »No, zakaj me ne zapustiš? Zaradi tebe sem tak, kot sem. Nimam ničesar. ... Ne morem zdržati več tako, Jack.«

Značilnosti

Kot večina filmov s homoseksualno tematiko ima tudi ta žalosten konec. Film prikazuje mišljenje tedanjega zahoda Amerike. Diskriminacije, obrekovanja, izogibanja niti ni bilo, ker se o tem sploh ni govorilo. Če pa so ljudje zaslutili, da ima lahko nekdo taka nagnjenja, so ga kaznovali z nasiljem. V filmu je očitna tudi kriza identitete. Gre za dvojno življenje, saj sta oba, tako Jack kot Ennis, poročena, imata otroke, a nista srečna. Želita si, da bi bilo drugače, kar pa izrazi le Jack.

Brokeback Mountain je film, ki je prejel številne pohvale in nagrade, med njimi tudi tri oskarje, a glavnega (za najboljši film) ni prejel. Filmska žirija je bila v dilemi, ko se je morala odločati med filmoma Brokeback Mountain in Crush (film o rasni nestrpnosti). Čeprav je bil prvi film glavni favorit, pa se je žirija odločila za slednjega. Mnogi so zato žiriji očitali konservativnost in homofobičnost. Film pa se je soočal tudi z drugačno vrsto kontroverznosti, in sicer s prepovedjo prikazovanja v nekaterih državah, med drugim tudi na Kitajskem (zaradi vladnega nasprotovanja homoseksualnosti), kljub temu pa si je bilo mogoče pridobiti bootleg⁵⁵ video oziroma dvd. Tudi v večini držav na Bližnjem vzhodu je bil film prepovedan, saj je tam homoseksualnost še vedno resen zločin. Film je bil v Turčiji sicer prikazan, toda le starejšim od 18 let, v Libanonu pa je bila prikazana cenzurirana različica filma (glej http://en.wikipedia.org/wiki/Brokeback_mountain).

Kljub vsej kontroverznosti pa je bil film toplo sprejet v večini držav po svetu, vključno s Slovenijo. Eden najbolj znanih slovenskih filmskih kritikov Marcel Štefančič Jr. je v reviji *Mladina* strnil pomen filma z besedami: »Gora Brokeback ni le *coming out* obeh kavbojev, ampak tudi samega vesterna, ki je bil vedno rezerviran za 'prave moške' – v vesternu je tlela najbolj silna homosocialna napetost, toda vestern jo je med vsemi žanri najdlje skrival« (Štefančič, 2006). Tudi Andrej Gustinčič (novinar časopisa *Delo*) je podal pozitivno mišljenje o filmu. »Zgodba Gore Brokeback je univerzalna zgodba ljubezni, zamujenih priložnosti in izgube. Prav gotovo bi bilo takšno zgodbo mogoče povedati z moškimi in žensko v glavnih vlogah. A bi bila drugačna. Gori Brokeback je usojeno, da postane eden od mejnikov ameriške kinematografije« (Gustinčič, 2006: 35).

---

⁵⁵ Bootleg – je piratska oblika filma, ki je ponavadi slabše kakovosti kot izvornik.

6.2.6 *Capote (2005)*

(Proračun: 7 mio \$, zaslužek: 28,8 mio \$)

Zgodba

Film pripoveduje zgodbo o Trumanu Capotu, znanem ameriškem pisatelju, poznanem po svoji odprti homoseksualni usmerjenosti in visokem južnjaškem naglasu. Po drugi strani pa je imel Capote tudi slabosti, kot so bili velik ego, alkohol ter hlepenje po slavi in pozornosti. Bil je avtor številnih znanih del, najbolj sta izstopali deli *Breakfast at Tiffany's* in *In Cold Blood*. Prav slednje pa je delo, o katerem govori film.

Capote si sprva želi napisati članek o umoru družine iz Kansasa. Ko pa se razvije globoka zveza med njim in Perryjem Smithom, enim od dveh morilcev, se odloči, da o tem dogodku napiše celo knjigo, ki jo poimenuje *In Cold Blood*. Perry Smith pove Capotu resnico o dogodku šele potem, ko izve, da nima več možnosti za pomilostitev. Capote je za pisanje knjige porabil štiri leta.

Značilnosti

Čeprav je bil Truman Capote javnosti znan kot homoseksualec, se film v njegovo spolno opredeljenost ne pogloblja. Vse, kar nakazuje na to, da je homoseksualec, so njegovi pogovori s partnerjem (bodisi po telefonu ali v neposrednem druženju) in kretnje njegovih rok. Zanimivo je tudi, da je Philip Seymour Hoffman, ki je odigral vlogo Capota, prejel za svoje delo oskarja, kar je v Hollywoodu velika redkost, saj je oskarja za gejevski lik dobil le še Tom Hanks leta 1993 za vlogo v filmu *Philadelphia*.

6.2.7 *Dorian Blues (2004)*

(Proračun: neznan, zaslužek: 71.500 \$)

Zgodba

Dorian Blues je komedija o odraščanju glavnega lika Doriana, ki se nam na začetku tudi predstavi. Kot sam pravi, je stereotipen gej, saj ima rad modo in sovraži šport. Prikazan je kot bojazljiv in zaskrbljen srednješolec. Želi si biti normalen, tako kot je njegov brat Nicky.

Pri 14. letu spozna, da je gej, vendar ni nikogar, ki bi se mu lahko zaupal. Ker njegova mati živi v nekem svojem svetu (ponavadi zbira kovancev, razmišlja o nakupovanju itd.),

svojemu dominantnemu očetu pa ne upa nasprotovati v ničemer, se odloči, da pove svojo skrivnost bratu, a ta mu reče, naj ne pove nikomur, še posebej ne očetu, ki naj bi ga zaradi tega ubil. Kljub vsemu se brata pogovorita med seboj.

V šoli vedo, da je Dorian gej, in se zato tudi večkrat spravijo nanj, bodisi s posmehovanjem bodisi »s pestmi«. Doriana ponavadi reši Nicky, ki mu venomer ponuja svojevrstne nasvete.⁵⁶ Zaradi vsega, kar se mu dogaja, gre Dorian k psihiatru in ta mu svetuje, naj se zaupa očetu, a si Dorian ne upa. V šoli spozna kolega z »enakim problemom«, s katerim ima spolni odnos. Ker se Dorian počuti krivega, gre k spovedi,⁵⁷ kmalu zatem pa prosi tudi brata za pomoč, in sicer želi, da ga nauči razmišljati kot heteroseksualec. Tako ga Nicky poduči o besedišču (npr. nič več beseda »fabolous«, temveč »awesome«) in o pretepanju. V striptiz baru mu Nicky »časti« prostitutko, a se Dorian z njo le pogovarja.

Končno se Dorian odloči, da pove staršem o svoji usmerjenosti, a mu mama ne nakloni pozornosti, oče⁵⁸ pa ga v jezi nažene od doma. Dorian tako odide v New York, kjer začne študirati. Čez nekaj let, v času božiča, se Dorian spet sreča z očetom, kjer v pogovoru⁵⁹ izve, da se oče še vedno ni sprijaznil z njegovo usmeritvijo. Ko mine še nekaj let, Dorian izve novico, da mu je oče umrl, zato gre na pogreb. Materi pove, da je jezen na očeta, ker ga je prepričal, da je pomembno, kaj si drugi ljudje mislijo o njem.

Značilnosti

Dorian Blues je še en film o odraščanju, kjer mora sin svojo »nepravilno« spolno usmerjenost skrivati pred starši in družbo, v kateri se giblje, ter si poiskati nekoga, komur

---

⁵⁶ Nicky: »Zanikaj vse. Naredi, kar je rekel Hitler, in sicer govori laž tako dolgo in glasno, da ti bodo na koncu vsi verjeli.«

⁵⁷ Duhovnik [ko mu Dorian pove, da je spal s sošolcem]: »To je greh. Greh pa je zato, ker tako pravi biblija, in biblija je beseda od Boga. ... Vsega skupaj nisi dobro premislil. Taki posamezniki kot si ti z malo truda in molitvijo spoznajo, da navsezadnje le hrepenijo po ženskah.« [Po spovedi da Dorianu v branje vrsto verskih knjig].

⁵⁸ Oče [ko izve Dorianovo skrivnost, mu smehljaje odvrne]: »Sin, niti ne veš, kaj pomeni beseda gej. ... [Ko pa izve, da je Dorian imel spolni odnos s sošolcem, se zresni]: Čestitke, uspelo ti je, da si me šokiral. Želim vedeti, komu vse si to povedal. ... [Ko izve, da le bratu, ga nažene iz hiše]: Izgini, ne živiš več v tej hiši.«

⁵⁹ Dorian: »Ali sva še vedno jezna drug na drugega?«

Oče: »Nisem jezen.«

Dorian: »To ni le faza, v kateri sem.«

Oče: »Ali se bom kdaj strinjal s tvojo odločitvijo, ki si si jo izbral?«

Dorian: »Nisem si tega izbral, to sem.«

Oče: »Ne, nikoli ne bom sprejel tega. Seksualne specifičnosti takega življenjskega sloga so zame preveč nenaravne, da bi se sprijaznil. ... Ali si želiš, da bi dobil aids?«

Dorian [sarkastično]: »Da to bo razlog, da sem se odločil za ta življenjski slog, da se ne bi izognil tej kugi. ... Pa mi ti povej, kaj je to normalno. Ali je to normalno, da vsak večer piješ viski ali pa da imaš v sefu skrite kupe revij s prsatimi ženskami, za katere mati misli, da so zbirka znamk? Ali je to zate normalno?«

bi se lahko zaupal. Za razliko od podobnih filmov Dorianu to uspe zaradi njegove šarma in simpatičnosti, predvsem pa subtilnega humorja.

6.2.8 *Eating Out (2004)*

(Proračun: 50.000 \$, zaslužek: neznan)

Zgodba

Osrednji lik filma je Caleb, ki je heteroseksualec. S sostanovalcem Kylom (gej) gresta na zabavo, kjer Caleb spozna Gwen in njenega sostanovalca Marca (gej). Še pred zabavo Kyle svetuje Caleb, naj se pretvarja, da je gej, kajti tako bo imel več sreče z dekleti. Caleb si želi spoznati Gwen, a osvajati ga začne Marc. Sčasoma se Caleb sočasno zaplete v razmerje z Marcom in z Gwen. Na neki večerji, kjer so prisotni vsi štirje liki ter Calebova družina (starša in sestra), starša izvesta, da je Caleb gej, čeprav v resnici ni. Starša to sprejmeta brez problemov, kar še enkrat več dokazuje nerealnost filma.

Značilnosti

Eating Out je homoseksualna različica najstniške komedije, vendar se od večine najstniških komedij razlikuje po tem, da ta film ni niti malo smešen. Film se bolj kot z zgodbo in liki ukvarja z vsemi mogočimi klišeji in stereotipi na račun homoseksualcev, kar je razvidno v govorici (»gejevski« žargon/sleng), feminiziranih moških, pretirani igri, žaljivkah na račun gejev itd.

6.2.9 *Graffiti Artist (2004)*

(Proračun: neznan, zaslužek: neznan)

Zgodba

Graffiti Artist je film o mladem fantu, Nicku, ki je brez doma in katerega glavni interes sta pisanje in risanje grafitov na zidove po mestu. Ker nima denarja, po trgovinah krade hrano in spreje za risanje grafitov. Spi na tleh, občasno pa kadi tudi marihuano. Policija ga nekajkrat zasači in zapre, a ko pride iz zapora za mladoletnike, gre takoj nazaj na ulico.

Nekega dne spozna Jesseja, ki ima podobne interese kot Nick. Tako se sčasoma spoprijateljita, Jesse pa Nicka tudi povabi v svoje stanovanje. Med njima se odvije spolni

odnos. Sčasoma pa Jessyju ta zveza ni več všeč (zanj je bil tisti dogodek med njima le napaka) in tako odideta vsak na svojo pot. Nick se tako vrne na stara pota, tudi potem, ko ga policija ujame in ga za štiri mesece zapre v zavod za delikventno mladino.

Značilnosti

Filmu se vidi, da je narejen z malo denarja, in včasih daje občutek, kot da bi ga snemal režiser s svojo kamero. Film nima ne zgodbe ne smisla, kajti vse, kar se dogaja, je spremljanje Nicka pri njegovih vsakdanjih opravilih, kar pa je večinoma le risanje grafitov. V filmu je zelo malo dialoga (pol filma nima dialoga). Igra obeh glavnih likov je katastrofalno slaba, o njiju ne izvemo praktično nič.

Film bi po mojem mnenju imel veliko večji pomen in težo, če bi bil prikazan kot dokumentarec o mladih ustvarjalcih grafitov.

6.2.10 *Happy Endings (2005)*

(Proračun: neznan, zaslužek: 1,3 mio \$)

Zgodba

Zgodba filma *Happy Endings* je kompleksna, saj prikazuje več zgodb hkrati, obenem pa se nekateri liki med seboj tudi križajo. Prva zgodba se osredotoča na Mamie, sedaj v srednjih letih, ki je v času adolescence dala otroka v posvojitev, saj je imela otroka s svojim polbratom Charleyjem, za katerega pa se izkaže, da je dejansko homoseksualec. Mamie ima sedaj težave z nekim fantom, ki ji predlaga, da bi ji v zameno za posneti dokumentarec povedal, kje živi njen sin, ki ga je dala v posvojitev.

Druga zgodba sledi Charleyju, ki ima razmerje z Gilom, pri tem pa sumi, da ima Gil otroka z eno od svojih prijateljic. Charley postane obseden s tem, deloma celo paranoičen. Na koncu pa se izkaže, da je šlo le za umetno oploditev.

Tretja zgodba sledi Otisu, ki dela v Charleyjevi restavraciji in je obenem tudi zaljubljen vanj. Otis (gej) in tudi njegov oče se zapleteta v odnos s punco Jude, ki pa skuša na njun račun hitro obogateti.

Značilnosti

Film ne prikazuje homoseksualnih likov v negativni luči (stereotipno ali kako drugače), a odnosi do njih so izrazito konservativni. Skoraj vsi heteroseksualci v filmu

imajo negativno mnenje o gejih, bodisi gre za žaljivke ali splošno mnenje o homoseksualcih. Še posebej je to očitno pri odnosih do Otisa. Njegovi kolegi iz glasbene skupine ga za njegovim hrbtom zaničujejo,⁶⁰ punca Jude pa ga izsiljuje, da bo povedala njegovemu očetu, da je gej. Otisov oče sprva sicer sumi, da je sin gej, a si tega noče priznati. Ko pa končno izve resnico, reče, da je morda res gej, je pa le njegov edini sin. Ob neki drugi priložnosti pa ni ravno enakega mnenja.⁶¹ Problem filma je tudi ta, da je njem preveč kvantitete (likov) in premalo kvalitete (premalo substance).

6.2.11 *Hard Pill (2005)*

(Proračun: neznan, zaslužek: neznan)

Zgodba

Glavna oseba filma je Tim, zadržan in depresiven homoseksualec, ki nima sreče v ljubezni. Dela v nepomembnem podjetju, nima večjih ambicij in ima le peščico prijateljev,⁶² in sicer so to: Dan (heteroseksualec), Sally (heteroseksualka) in Joey (feminizirani/promiskuitetni homoseksualec).

Tim se zaradi nezadovoljstva v življenju odloči, da gre na kliniko, kjer se udeleži študije (eksperimenta), ki naj bi s pomočjo tablet preobrnila homoseksualce v heteroseksualce. Na kliniki ga vprašajo, kaj je razlog, da se je odločil za to raziskavo, in odvrne jim, da se ne počuti privlačnega. Ironično pri tem je, kot sam pravi, da ga ženske vabijo na zmenek, moški pa ne. Sama mnenja javnosti glede raziskave pa so mešana. Eni trdijo, da je to nemoralno, da gre za genocid homoseksualcev, na drugi strani nekateri trdijo, da je tako edino prav (homoseksualnost je greh) ter da so te tablete kot nekakšni antidepressivi. Tudi Timovi prijatelji imajo svoje mnenje o tej temi. Sally to ne moti, le da bo srečen, Joey⁶³ pa je izrazito proti. Tim jima odgovori, da ni srečen in da bi s temi tabletami morda lahko našel srečo. Poleg jemanja tablet pa mora Tim pisati tudi dnevnik

---

⁶⁰ Eden izmed članov skupine reče svojim kolegom o Otisu: »Zakaj pa mislite, da je bobnar. Zato, da lahko bulji v naše riti celo noč. ... Če njegov očka izve, da njegov sin kadi 'neprižgane cigare', smo propadli.«

⁶¹ Otisov oče: »Mislim, da je Otis še malce zmeden glede svoje usmeritve. Mislim, da mu je vseč ideja biti gej le v teoriji.«

Judina prijateljica: »A to zaradi obilice oralnega seksa? Nekateri moški so geji, ampak jih je mogoče spreobrniti. Otis pa je pravi 'homo'. Pa brez zamere. ... Hej, saj ni dedno, to je stvar izbire.«

⁶² Ob predstavitvi vsake osebe je prikazana lestvica (Homosexual...!.....Heterosexual), ob tem pa je prikazan tudi klicaj, ki je postavljen na to lestvico, tako da že na začetku spoznamo spolno opredeljenost osebe.

⁶³ Joey [ko sliši novico o tabletah]: »Kaj hudiča? Ne morem verjeti. Prekleti homofobi. ... Ta tableta je napad na našo skupnost. To ne bo kar izginilo, vse se bo le še poslabšalo. Skušajjo se nas znebiti. ... Le kateri osamljeni luzer, ki sovraži samega sebe bi to naredil?«

(kakšne so spremembe, stranski učinki itd). Po treh tednih so opazne prve razlike. Tim si preuredi stanovanje (odstrani nekatere slike in videokasete), obenem pa ima tudi spolni odnos s Sally. Ko zdravniku poroča o spremembah, mu pojasni, da je bil vznurjen pri seksu s Sally, a se je počutil praznega v sebi. Pove mu, da nima več homoseksualnih nagnjenj.

Tim nekega dne spozna Tanyo in se vanjo zaljubi, s tem pa se odtuji od svojih prijateljev. A sčasoma tablete ne delujejo več, četudi vzame povečan odmerek. Ker ponovno čuti privlačnost do moških, se s Tanyo razideta, pobota pa se tudi s starimi prijatelji.

Značilnosti

Film postavi v ospredje zanimivo premiso: »Kaj bi se zgodilo, če bi iznašli tableto, ki bi homoseksualca preobrnila v heteroseksualca?« Odgovor pa je kompleksnejši, kot je sprva videti, in iz filma lahko razberemo, da končni rezultat ni enostaven. Pri tem ni pomembno le vprašanje identitete posameznika, temveč pripadnikov celotne družbe. Ali naj tableto sploh vzame? Kakšne posledice bo to imelo zanj, za njegove prijatelje in okolico, kjer živi? Kaj o tem meni javnost? Res je, da gre za fikcijo, a obenem sproži vrsto vprašanj na to temo.

Film ne prikaže le razdvojenosti glavnega lika v filmu, temveč tudi posledice, ki jih prinese to dejanje. Odnosi do kolegov oziroma prijateljev se spremenijo. Morda film uspe tudi zato, ker ni komedija, temveč realna in dramatična situacija, kjer ima neko dejanje tudi globlji pomen in realne posledice. Kljub vsemu pa je to le majhen film, z nizkim proračunom in povprečnimi igralci, kar se izraža tudi v nizki gledanosti.

6.2.12 Harry + Max (2004)

(Proračun: neznan, zaslužek: 15.000 \$)

Zgodba

Harry in Max sta brata, obenem pa tudi slavna glasbenika. Medtem ko Harryjeva zvezda že počasi zahaja, Maxov čas šele prihaja, a ker je še mlad in se še izobražuje, nastopa na koncertih le v poletnem času. Skupaj odideta na kampiranje, kjer imata ob brezpredmetnih pogovorih tudi spolne odnose.

Značilnosti

Film prikazuje incestni odnos med bratoma, a ga ne obrazloži oziroma sploh ne poda mnenja o tej temi. Harry pove Nikki (Maxovi prijateljici), da si z Maxom le pomagata pri težavah, kar dokazuje, da se niti ne zaveda incesta.

Film vse upe polaga na šokiranje in provokativnost pojava incesta med bratoma. V ozadju pa je še problem pedofilije med Maxom in njegovim učiteljem, ki prav tako nima nobene logične obrazložitve. Edino »pojasnilo« za pedofilijo učitelja je, da je želel biti prijatelj Maxu, pri incestu bratov pa, da si brata drug drugemu želita najboljše in da drug drugemu stojita ob strani. Nikki (Maxova prijateljica) sicer skuša Harryju dopovedati, da je njegov odnos z bratom incest in da to ni prav, a se ta tega ne zaveda. Njuni mami, ki je obenem še Maxova glasbena zastopnica oziroma menedžerka, pa se niti ne sanja, kaj se dogaja med bratoma.

6.2.13 Kinsey (2004)

(Proračun: 11 mio \$, zaslužek: 10,2 mio \$)

Zgodba

Film je biografska drama o Alfredu Kinseyju, biologu, ki je bil obenem tudi pionir na področju raziskovanja človeške seksualnosti. Njegovi najbolj znani deli sta *Sexual Behavior in the Human Male* (1948) in *Sexual Behavior in the Human Female* (1953). Obe deli sta povzročili pravo malo revolucijo v tedanji konservativni družbi.

V filmu spoznamo Kinseyja, ki ga je že v času adolescence začela fascinirati biologija, predvsem žuželke (ose). Pri tem pa ni imel podpore svojega očeta (duhovnika), ki je bil razočaran, da se njegov sin ni odločil za redovništvo. Kinsey pozneje kot profesor na univerzi spozna študentko Claro, s katero se nato tudi poroči. Ker pa imata težave pri spolnem življenju, želi Kinsey ugotoviti vzroke, a na njegovo žalost ni nobene knjige, ki bi se ukvarjala s tem. Opazi tudi, da na univerzi učijo spolnost le v okviru zdravstvene vzgoje, pa še tam je najpomembnejši nasvet za šolarje abstinenca. Kinsey se odloči, da naredi lastno študijo na tem področju, in za pomoč si izbere tri asistente. Sprva ankete ne uspejo, saj se mu ljudje ne zaupajo in nasploh neradi govorijo o svojem spolnem življenju. Kinsey gre zato s svojim varovancem Clydom v gejevski bar, kjer skušata navezati stik, a sta pri večini oseb brez uspeha. Neki moški pa jima le zaupa, da ga je oče, ko ga je videl z nekom, zaprl v skedenj, njegovi bratje pa so ga pretepli in ožigosali.

Takrat mu je bilo 13 let. Doda še, da ga ne moti, da je homoseksualec, želi si le, da druge to ne bi motilo.

Kinsey za študijo izdelal lestvico od 0 do 6, pri čemer 0 predstavlja osebo, ki je izključno heteroseksualna, 6 pa osebo, ki je izključno homoseksualna. Ob tem se Kinsey izpove Clydu, da je bil včasih 1–2, sedaj pa je 3 na lestvici. S Clydom imata spolni odnos in Kinsey o tem dogodku pove ženi (s katero imata odprt in komunikativen odnos), ki je zaradi te novice žalostna, ker bi to lahko ogrozilo njun zakon.

Kinsey svoje mnenje⁶⁴ o študiji razodene svojim kolegom in javnosti. Rezultati so bili za javnost šokantni in prodanih je bilo ogromno izvodov knjige. Problemi se začnejo pojavljati, ko Kinsey objavi rezultate o ženski seksualnosti, na katero se »prilepi« še več kontroverznosti kot pri prejšnji knjigi. Kinsey začne hitro izgubljati podporo. Obtožijo ga, da s svojimi deli razjeda tradicionalne ameriške vrednote ter da spodbuja komunistične ideje (vse to se je dogajalo v času McCarthyjeve⁶⁵ vlade). Kinsey na ta način izgubi podporo prejšnjih financerjev.

Značilnosti

Film se večinoma osredotoča na Kinseyjevo življenje in na to, kako je prišel do rezultatov v svojih knjigah, premalo oziroma skoraj ničesar pa ne izvemo o dejanskih rezultatih njegovih ugotovitev, ki so za ljudi ob prvem ogledu filma zelo šokantni. Zanimivejše ugotovitve so bile (glej http://en.wikipedia.org/wiki/Kinsey_Reports):

- ⇒ 10 odstotkov celotne populacije je homoseksualno usmerjenih (v to kategorijo je Kinsey vključeval tako sam fizični stik kot tudi duševne pojave, kot so poželenje, seksualna privlačnost in fantazije).
- ⇒ Kinsey za ugotavljanje spolne usmerjenosti ni uporabil le treh kategorij (heteroseksualnost, homoseksualnost in biseksualnost), temveč lestvico z osmimi kategorijami.

---

⁶⁴ Kinsey: »Skoraj vse tako imenovane seksualne perverzности sodijo v rang biološke normalnosti, kar velja tudi za homoseksualnost. Družba pa sodi takšne stvari na osnovi morale, vendar jih je nesmiselno klicati nenaravne. Dejansko vse temelji na prvi knjigi o nastanku in glede na javno mnenje obstaja le ena pravilna seksualna enačba, in sicer je to *moški + ženska = otrok*. Vse drugo je pregreha. ... Vsak je drugačen od drugega, težava pa je v tem, da večina ljudi želi biti enaka.«

⁶⁵ McCarthyjevo obdobje – Joseph Raymond McCarthy je bil republikanski senator iz države Wisconsin med letoma 1947 in 1957. Poznan je po tem, da je obtoževal (predvsem znane) ljudi simpatiziranja s komunizmom oziroma njihovega domnevnega članstva v komunističnih strankah (glej http://en.wikipedia.org/wiki/Joseph_McCarthy).

- ⇒ Kinseyjeva lestvica seksualnega vedenja je bila prikazana na lestvici od 0 do 6 (pri čemer 0 predstavlja osebo, ki je izključno heteroseksualna, 6 pa osebo, ki je izključno homoseksualna).
- ⇒ 11,6 odstotka belopoltih moških (starih 20–35 let) si je dalo oceno 3 (enake izkušnje glede homoseksualnosti in heteroseksualnosti).
- ⇒ 37 odstotkov moških je imelo v svojem življenju vsaj eno homoseksualno izkušnjo.
- ⇒ Čeprav je bila knjiga Kinseyjevih ugotovitev velika knjižna uspešnica, pa je bila obenem deležna tudi številnih kritik, od tega, da nekatere ugotovitve ne držijo, do tega, da so jo konservativci označili za knjigo, ki podpira izprijenost, in so jo temu primerno tudi označili za eno najslabših knjig vseh časov in tudi eno od desetih najbolj škodljivih knjig 19. in 20. stoletja.

6.2.14 *Loggerheads*⁶⁶ (2005)

(Proračun: neznan, zaslužek: 115.000 \$)

Zgodba

Film je posnet po resnični zgodbi in pripoveduje tri zgodbe, ki se odvijajo v treh časovnih točkah (1999, 2000 in 2001), vključuje pa osebe, ki so si na neki način povezane med seboj.

Prva zgodba se dogaja v letu 1999 in sledi Marku, ki potuje iz kraja v kraj. Tokrat se ustavi v kraju Kure Beach v Severni Karolini. Ponoči na plaži opazuje želve in jih skuša rešiti pred smrtjo. Ko pa mu policija prepove spanje na plaži, mu prenočišče ponudi George, lastnik bližnjega motela. Oba sta homoseksualca. Mark mu pove, da je okužen z virusom HIV, a da se noče zdraviti. Mark in George postaneta prijatelja, zaupata si svojo preteklost. Mark mu pove, da je bil posvojen. Pri 16. letu ga je mačeha (Elizabeth) videla, ko se je poljubljal s prijateljem, in kljub prošnjam, naj ne pove očetu, mama to stori. Oče, ki je obenem tudi pastor, reče Marku, da ga je lahko sram, da je s tem uničil družino in da bo zaradi tega dejanja gorel v peklju. Mark zato odide od doma.

Druga zgodba se dogaja leta 2000 in pripoveduje o Elizabeth in njenem možu (pastorju). Elizabeth izve od sosede, da je Mark stalno v stiku z njo. Soseda ji svetuje, naj ga obišče. Elizabeth to pove možu, ki pa ne namerava storiti ničesar, sama pa je tudi preveč strahopetna, da bi kljubovala možu.

---

⁶⁶ Loggerhead – vrsta želve.

Tretja zgodba je postavljena v leto 2001, ko se glavna oseba Grace vrne k staršem, potem ko je pustila službo. Pred 17 leti je dala sina v posvojitve, kar še vedno obžaluje, zato se sedaj odloči, da ga poišče. Pomaga ji neka ženska, ki je imela podobne težave. Ko izve za svojega sina (gre za Marka), obenem izve, da je Mark že umrl za posledicami virusa HIV.

Značilnosti

Film je očiten prikaz religijske konservativnosti zoper homoseksualnost, vendar v tem primeru ne gre za ekstremna nasprotovanja. Pastor ni religijski ekstremist, le njegovo prepričanje je konservativno.

Zanimiv je eden od prizorov, ko Elizabeth izve, da so se v soseski naselili novi sosedje. Speče pito in jo že namerava odnesti k njim za dobrodošlico, pa si kmalu premisli, saj vidi dva moška, ki se objemata. To pove tudi možu⁶⁷ in oba sprejmeta domnevo, da sta homoseksualca. Pozneje pa se izkaže, da sta sorodnika.

6.2.15 *Mysterious Skin (2005)*

(Proračun: neznan, zaslužek: 700.000 \$)

Zgodba

Mysterious Skin je zgodba o dveh mladoletnikih, ki ju v otroških letih (leto 1981) spolno zlorabi pedofilski trener basebala. Na ta dogodek pa se različno odzoveta. Neil, ki je gej, postane moška prostitutka in ima razmerje z mnogimi moškimi v manjšem mestu, na kar je tudi zelo ponosen. Željan sprememb odide v New York.

---

⁶⁷Pri večerji se pastor in žena Elizabeth pogovarjata o novih sosedih.

Pastor: »Si spoznala sosede?«

Žena: »Ne, a sem jih videla.«

Pastor: »Kdo je Mehičan, on ali ona?«

Žena: »Mislim, da ne obstaja ona.«

Pastor: »Kako to misliš?«

Žena: »Vem samo, da je en moški prišel iz hiše, drugi je izstopil iz avta in sta se objela.«

Pastor: »Mogoče sta pa prijatelja.«

Žena: »Koliko prijateljev pa ti poljubiš?«

Pastor: [presenečen] »Poljubila sta se?«

Žena: »In to pred otrokom.«

Pastor: [še bolj presenečen] »Imata otroka?«

Žena: »Fantka.«

Pastor: »Ali si imela na sebi svoja očala?«

Žena: »Vem, kaj sem videla ... Ali jih povabim v cerkev?«

Pastor: [po krajšem premisleku] »Počakajva, ... bomo videli, če bodo sami prišli v cerkev.«

Na drugi strani se Brian tega dogodka ne spomni, meni namreč, da so ga ugrabili nezemljani. Spomni se le, da je bil v komi pet ur in da mu je, ko se je prebudil, iz nosa tekla kri. S pomočjo prijateljice Avelyn, ki tako kot Brian meni, da so jo ugrabili nezemljani, skuša ugotoviti resnico. V Brianovih sanjah pa se pojavlja tudi Neil, zato se Brian odloči, da ga poišče.

Ko se na božični večer leta 1991 končno srečata, Brian izve resnico. V tistem času sta bila oba stara osem let. Neila, ki je bil v baseballski ekipi najboljši igralec, ni motilo, da ga je trener zlorabljal, saj je bil prepričan, da je nekaj posebnega, ker je trener izbral prav njega. Na drugi strani pa je imel Brian vsako noč nočne more, poleg tega je postal aseksualen in ni maral, da se mu kdorkoli približa. Tako Neil kot Brian pa sta imela starše (Brianov oče in Neilova mati), ki se niso zmenili za njune težave.

Značilnosti

Film prikazuje temo, ki je velikokrat prisotna v realnem življenju, in sicer je to povezava med pedofilijo in homoseksualnostjo. Veliko ljudi enači oba pojma, vendar je to napačno. Tudi v filmu režiser ne napeljuje, da je Neil postal homoseksualec, ker ga je trener spolno nadlegoval. Neil je priznal, da je imel že prej določena poželenja in želje (gledal je »moške« revije), vendar ni vedel, kaj naj naredi s svojimi čustvi.

V Avstraliji si je desničarska aktivistična zveza prizadevala, da bi film prepovedali prikazovati zaradi prizorov pedofilije. Nekateri so šli celo tako daleč, da so dejali, da film daje napotke za spolne nadlegovalce otrok (glej http://en.wikipedia.org/wiki/Mysterious_Skin).

6.2.16 *Slutty Summer (2004)*

(Proračun: neznan, zaslužek: neznan)

Zgodba

Slutty Summer je film, ki sooča gejevski cinizem in staromodno romanco. Glavni lik filma je homoseksualec Markus (pisatelj). Ker ima »pisateljsko blokado«, se odloči za poletno službo v nekem gostinskem lokalu, kjer začne delati kot strežnik/natakak. V filmu spoznamo še osebe, ki delajo v tem lokalu, »nesrečno v ljubezni« Marilyn, zateženega šefa lokala, promiskuitetnega/stereotipnega geja Luka, vase zagledanega manekena/geja

Tylerja in Petra, »kvazi« igralca, ki v svoji zvezi »čaka na pravega«. Sčasoma se Markus in Tyler zaljubita in odideta v Italijo, kjer Tyler dobi ponudbo za delo manekena.

Značilnosti

Slutty Summer je kljub nizkemu proračunu izredno slab film, kjer so liki prikazani kot enodimenzionalne osebe, igralci so slabi, dialog je brezpredmeten, sam film pa nima nobene globine. Na trenutke deluje kot humoristična serija »Seks v mestu«, le da gre tokrat za moške like, ki po New Yorku iščejo nova poznanstva. Problem v primerjavi z omenjeno serijo je ta, da so v tej seriji ženski liki simpatične in zanimive osebe, v filmu Slutty Summer pa so osebe nesimpatične in se je zelo težko z njimi poistovetiti.

Tako kot pri večini majhnih filmov je tudi tu prisotne več umetniške svobode, ko gre za prikazovanje eksplicitnih spolnih prizorov.

6.2.17 *Straight-Jacket*⁶⁸ (2004)

(Proračun: neznan, zaslužek: 45.000 \$)

Zgodba

Dogajanja filma je postavljeno v Hollywood, in sicer v petdeseta leta prejšnjega stoletja. Največji filmski zvezdnik Guy Stone je homoseksualec, a to vedo le redki (njegova zastopnica, služabnik in direktor filmskega studia). Po značaju je aroganten, prepotenten zvezdnik, ki pogosto menja partnerje.

Neki večer gre Guy v gejevski bar, pri čemer ga vidi novinar, ki pokliče policijo in ga slika. Da bi se rešili morebitnega incidenta, se Guy poroči s Sally, tajnico direktorja filmskega studia. V medijih tako postaneta srečen par, v zasebnosti pa živita vsak zase.

Pri snemanju novega filma se Guy zaljubi v pisatelja Ricka, po čigar knjigi snemajo film. Rick pa je pravo nasprotje Guyevih prejšnjih ljubimcev, saj je intelektualec. Kljub vsem nasprotjem se zaljubita. Na neki zabavi Guya posnamejo, ko je v postelji z Rickom. Guy zato izgubi službo, mediji ga označijo za perverzneža, Sally pa se loči od njega. Z Rickom se preselita v majhno mesto, kjer pa sta, kljub anonimnosti, žrtvi zaničevanj in fizičnega nasilja. Nato Guy dobi še eno priložnost v Hollywoodu v eni od televizijskih potegavščin, a se na koncu odloči, da zapusti Hollywood in začne živeti z Rickom.

---

⁶⁸ Straight-Jacket – prisilni jopič.

Značilnosti

Straight-Jacket je komedija, ki naj bi na humoren način prikazala prikrivanje spolne nagnjenosti, obenem pa se dotakne tudi dogodkov, ki so poznani kot McCarthyjeva era, ko so v Hollywoodu iskali komuniste oziroma simpatizerje s komunisti. Skušali so prisiliti igralce, režiserje in druge akterje, da so izdali svoje kolege. Film prikazuje tudi prikrivanje spolne usmerjenosti, kar je bilo v tistem času pogosta praksa velikih zvezdnikov.

6.2.18 *The Dying Gaul* (2005)

(Proračun: 4 mio \$, zaslužek: 350.000 \$)

Zgodba

Robert Sandrich je pisatelj, ki mu je pred kratkim dolgoletni partner umrl za posledicami aidsa. Nekega dne dobi ponudbo Jeffreyja Tishopa, filmskega producenta, da proda svoje avtobiografsko delo, ki govori o razmerju dveh homoseksualcev. Dobil bi milijon dolarjev, vendar bi moral spremeniti spol glavnega lika.⁶⁹ Robert sprva zavrne ponudbo, a si premisli zaradi denarja (ima dolgove, obenem ima tudi otroka iz prejšnjega zakona).

Robert se nato zaplete z Jeffreyjem, s katerim imata spolne odnose, obenem pa se spoprijatelji z Jeffreyjevo ženo Elaine. S slednjo se tudi nevede dopisuje po računalniku (imata izmišljeni imeni). Elaine se začne izdajati za Robertovega umrlega partnerja in ga napeljuje, da je on kriv za smrt. Ko Elaine naključno izve, da jo mož vara z Robertom, ga zapusti, a pozneje umre v prometni nesreči.

Značilnosti

Film se konča, kot pri večini drugih, tragično, tokrat s smrtjo enega od glavnih likov. Film se razlikuje od drugih tudi po tem, da spolni odnos prikazuje relativno eksplicitno (golota, poljubljanje, prikazovanje seksa itd.). V filmu se vloge »pozitivca in negativca« neprestano menjajo, tako da simpatiziramo enkrat z enim likom, drugič z drugim, saj

---

⁶⁹ Jeffrey [pojasni Robertu]: »Večina Američanov sovraži homoseksualce. Že ko samo slišijo zanje, jih nočejo priti gledat. Da pa spravimo ljudi v kino, morajo misliti, da bo nekaj zabavno ali senzacionalno. Morajo se počutiti fantastično. Nihče namreč ne gre v kino, da bi se imel slabo ali da bi se česa naučil. Nihče ne bo videl »Umirajočega Gaula« (naslov dela). Gledali bi ga le v primeru, če bi ga posneli s Tomom Cruisom v glavni vlogi in bi ga režiral Steven Spielberg ter bi ga predvajali na 400.000 platnih po Ameriki. Če pa namesto moškega z aidsom prikažemo žensko z aidsom, pa ...«

vedno znova izvemo neko lastnost, ki spremeni naše videnje do osebe. Homoseksualne osebe v filmu niso stereotipizirane in tudi odnosi do njih so pozitivni.

6.2.19 *Where the Truth Lies* (2005)

(Proračun: 25 mio \$, zaslužek: 900.000 \$)

Zgodba

Mlada novinarka Bonnie Trout dobi nalogo, da intervjuva Vincea Collinsa, v preteklosti enega največjih komedijantov v Ameriki, ki je skupaj z Lannyjem Morrisom tvoril udarni duo komedije. Bonnie naj bi predvsem skušala ugotoviti, kaj se je v resnici zgodilo pred 15 leti (leta 1957), ko so v sobi Lannyja in Vincea našli mrtvo dekle z imenom (Maureen).

Skozi film ugotovimo, da sta bila oba, tako Lanny kot Vince, v zasebnem življenju popolnoma druga oseba kot v javnosti. Oba sta bila ženskarja. A Vince je bil tudi »closeted homosexual«. ⁷⁰ Ko sta imela Maureen in Lanny spolni odnos, se je Vince začel dotikati Lannyja, a ga je slednji jezen odrinil. ⁷¹ Maureen je začela Lannyja izsiljevati za denar, kajti v nasprotnem primeru bo to informacijo razkrila javnosti. Ker pa so bili vsi trije tisti večer zadeti od drog, so kmalu zaspali. Naslednje jutro je bilo dekle mrtvo. Na koncu filma izvemo, da jo je umoril Lannyjev služabnik, saj bi razkritje skrivnosti (o Vinceovi spolni usmerjenosti), ne uničilo samo Vinceeve kariere, temveč tudi Lannyjevo.

Značilnosti

V filmu je homoseksualna tematika prikazana le v ozadju, saj Vince nikoli ni javno priznal, da je bil bodisi homoseksualec bodisi biseksualec.

Film je v kinodvoranah doživel polom, tudi kritiki niso bili navdušeni. Po vsej verjetnosti je to film doletelo zaradi eksplicitnih prizorov spolnosti (golota, poljubljanje), še posebej pa zaradi prikaza »menage a trois«. ⁷² Cenzorji so filmu nadeli tudi najstrožjo oznako NC-17, kar pomeni prepovedan ogled filma, mlajšim od 17 let.

---

⁷⁰ Closeted homosexual – homoseksualec v klozetu; njegova spolna usmerjenost je skrita v očeh javnosti.

⁷¹ Lanny jezen reče Morrisu: »Midva ne fukava, Vince! Midva sva kolega, sva prijatelja, sva duet. Se imava rada, a ne fukava. Sva veliki zvezdi. Lahko skupaj potujeva. Lahko se skupaj druživa. Lahko tudi živiva skupaj, toda ne moreva biti homoseksualca (queers).«

⁷² Menage a trois – razmerje, kjer so trije ljudje romantično ali seksualno vpleteni.

6.3 Končna ocena filmov

V vseh tridesetih filmih, ki sem jih analiziral, je mogoče najti nekatere podobnosti in razlike. Že na samem začetku pa bi poudaril, da v primerjavi s preteklostjo danes homoseksualnosti ni treba več iskati v podtekstih in dvoumnih prizorih. Homoseksualnost je očitna, vendar je še vedno le redko prikazana v pozitivni luči. Kljub temu homoseksualci ne igrajo več »negativcev« (hladnokrvnih morilcev ipd.) in tudi nasilje nad njimi ni več tako brutalno, kot je bilo prikazano v osemdesetih letih. Pri homoseksualnih likih ni več samomorilskih nagnjenj, ki so bila očitna v filmih iz šestdesetih let.

Danes igralce, ki naj bi upodobili gejevske like, ne svarijo več pred tem, da bi si s tako vlogo ogrozili svojo kariero. Še več, z vlogami homoseksualcev so si igralci, kot so Philip Seymour Hoffman (film *Capote*), Heath Ledger, Jake Gyllenhaal (oba film *Brokeback Mountain*), Tom Hanks (film *Philadelphia*) in še nekateri drugi, svojo kariero le še utrdili in oplemenitili. Spodbudno pa je tudi, da vedno več filmov s homoseksualno tematiko prikazuje pozitivno plat medosebnih odnosov med moškimi, katere temelje je položil film *Making Love* (1982), in ne le negativno stran homoseksualnosti, kot sta nasilje in zaničevanje.

Če primerjamo sedanost s preteklostjo, pa še vedno ostajajo prisotni tudi stereotipi, posmehovanje, zaničevanje, nadlegovanje, nasilje, konzervativno mišljenje družbe, slabi družinski odnosi idr. Homoseksualni liki so v večini filmov (izvzeti so večinoma mainstream filmi) še vedno bodisi razočarani in nesrečni bodisi rahlo depresivni, kar je postalo že običajni trend pri filmih s tako tematiko.

V analizi filmov sem tudi ugotovil, da se teorija dejansko pokriva s prakso. Roman Kuhar je medijske podobe homoseksualnosti sicer osnoval na podlagi tiskanih medijev v Sloveniji, so pa očitne tudi v filmih:

- 1) Stereotipizacija je prisotna v večini filmov in je opisana že v posameznih analizah filmov.
- 2) Medikalizacija je edina kategorija, ki ni eksplicitno prikazana v nobenem filmu, se je pa delno dotikata filma *Hard Pill* in *Kinsey*.
- 3) Seksualizacija je prikazana v filmih, kjer so prikazani promiskuitetni homoseksualci, najočitnejša je v filmih *Eating Out*, *Hard Pill*, *Mysterious Skin* in *Slutty Summer*.
- 4) Skrivnost je najočitnejša v filmu *Dorian Blues*, v katerem Dorian skriva svojo usmerjenost, ker se boji posledic. Razvidna je tudi v filmu *Happy Endings*, saj Otis ne

prizna svoje seksualnosti in se je sramuje, njegov oče pa si »zatiska oči«, ko izve resnico. Skrivnost je prisotna tudi v filmih *Brokeback Mountain*, *Cursed*, *De-Lovely*, *Straight-Jacket* in *Where the Truth Lies*, kjer je v ospredju predvsem skrivanje svoje usmerjenosti pred javnostjo, pri slednjih treh primerih pa bi resnica o homoseksualnih nagnjenjih pomenila tudi »poklicni samomor«. Tudi v filmu *Kinsey* ni mogoče prezreti skrivnosti, predvsem glede odprte homoseksualnosti, saj se anketiranci, ki jih je Kinsey skušal pridobiti za raziskavo, niso želeli izpostavljati, poleg tega je bilo večino tudi sram priznati svojo seksualnost.

- 5) Normalizacija je dejavnik, ki je prisoten predvsem v filmu *The Family Stone*, v katerem obe gejevski osebi skušata živeti heteroseksualno življenje, s tem ko naj bi posvojili otroka. Normalizacija je očitna tudi v filmih *Adam and Steve*, *Almost Normal*, *Dorian Blues* in *Hard Pill*.

V filmih so prisotne tudi najpogostejše teorije in hipoteze o vzrokih in naravi homoseksualnosti, ki sta jih predstavila Zornik in Mirović:

- Vzrok homoseksualnosti so težave, ki jih imajo otroci v odnosu s starši, kjer gre za dominantno mati ter hladnega oziroma odtujenega očeta ali obratno. Primeri so filmi *Almost Normal*, *Dorian Blues*, *Happy Endings*, *Harry + Max*, *Loggerheads*, *Mysterious Skin*.
- Vzrok homoseksualnosti pri moških je v njihovi poudarjeni ženskosti, pri ženskah pa v njihovi poudarjeni moškosti. Pri tej teoriji gre za povezanost razširjenega stereotipa o pomehkuženih gejih in možačastih lezbijkah. Primeri so: *Beauty Shop*, *Be Cool*, *Eating Out*, *Hard Pill*, *Mean Girls*, *Slutty Summer* in *The Producers*.
- Aids je izključno bolezen homoseksualcev. S to teorijo se ukvarjajo filmi *24th Day*, *A Home at the End of the World*, *Dorian Blues*, *Loggerheads* in *Mysterious Skin*.
- Homoseksualci in lezbijke so hormonsko in duševno moteni ljudje, kar je prikazano v filmu *Wedding Crashers*.
- Homoseksualci in lezbijke so nesrečni in depresivni ljudje, občutljivejši, nervoznejši, emocionalno labilnejši in dovzetnejši za socialne bolezni. To teorijo zagovarjajo filmi: *Adam and Steve*, *Almost Normal*, *Dorian Blues*, *Happy Endings*, *Hard Pill*, *Slutty Summer*.

- Vsi homoseksualci so promiskuitetni. To hipotezo lahko takoj zavrnejo, saj niso vsi homoseksualci promiskuitetni. Nekateri pa so prikazani v filmih *Adam and Steve*, *De-Lovely*, *Eating Out*, *Hard Pill*, *Mysterious Skin*, *Slutty Summer*, *Straight-Jacket*.
- Homoseksualci in lezbijke niso dobri starši, ker otroke vpeljujejo v svoj način življenja, zaradi česar bodo tudi oni, ko bodo odrasli, postali homoseksualni. S to hipotezo se sicer izrecno ne ukvarja nobeden od obravnavanih filmov, razprava o tej temi pa je prisotna v filmu *The Family Stone*.
- Homoseksualnost je nenaravna, amoralna in grešna. Ta teorija je očitna predvsem v dveh filmih, kjer je v ozadju religija, in sicer sta to filma *Loggerheads* in *Saved!*
- Homoseksualci nadlegujejo otroke in jih pogosto spolno zlorabljujejo; o tej tezi govorita filma *Harry + Max* in *Mysterious Skin*.

Ob obravnavi razširjenosti stereotipov ne bom posebej našteval filmov, saj so v vseh filmih, v katerih so prikazani stereotipni geji, očitne njihove zunanje manifestacije, kot so skrb za zunanji videz, feminilne poteze (glas, kretnje), emocionalnost, nakit in promiskuitetnost.

Podobno kot hipoteze in stereotipi je v filmih prisotno tudi izražanje predsodkov in glede na Allportovo lestvico se s temi predsodki ukvarjajo naslednji filmi:

- ⇒ obrekovanje (*Be Cool*, *Cursed*, *Eating Out*, *Four Brothers*, *Mean Girls* idr.)
- ⇒ izogibanje (*Adam & Steve*, *Almost Normal*, *Straight-Jacket*)
- ⇒ diskriminacija (*Almost Normal*, *Saved!*)
- ⇒ nasilje (*Adam and Steve*, *Almost Normal*, *Cursed*, *Straight-Jacket*)
- ⇒ genocid (!)

6.3.1 Razlike in podobnosti med mainstream filmi in filmi neodvisne produkcije

Razlik med mainstream filmi in filmi neodvisne produkcije je kar nekaj, najočitnejša pa je razlika v sami reprezentaciji homoseksualnosti. V mainstream filmih je homoseksualnost stranskega pomena, kar velja tudi za homoseksualne like. V devetih od enajstih mainstream filmov so homoseksualni liki v stranskih vlogah, o njih izvemo zelo malo ali skoraj nič, vidni pa so negativni odnosi do njih (izjema je film *The Family Stone*). Le v dveh filmih (*Alexander* in *De-Lovely*) pa je homoseksualna oseba tudi

osrednji lik filma, a prikazovanje homoseksualnosti je pri obeh filmih skromno. V filmu *Alexander* je homoseksualnost prikazana izrazito sterilno, saj vidimo le nekaj objemanj in poljubljanj med moškimi, a vseeno je režiser Oliver Stone prikazal resnico o Aleksandrovi spolni identiteti. Nasploh je Oliver Stone poznan po tem, da stvari ne poenostavlja in da se ne izogiba temam, ki so za običajno občinstvo lahko občutljive in težavne. *De-Lovely* pa je film, ki sicer prikazuje homoseksualno spolno usmerjenost skladatelja Cola Porterja, vendar pa ne prikaže resnice v celoti. Bolj kot z dejansko Porterjevo spolno usmerjenostjo se film ukvarja z odnosom med Porterjem in ženo Lindo, kar naj bi nakazovalo »normalnost« zveze, ob tem pa je prikazanih le malo prizorov Porterja in njegovih ljubimcev, saj naj bi bili taki prizori za gledalce preveč »moteči«.

Gledano v celoti so homoseksualni liki uporabljeni kot »comic relief«. ⁷³ Izjema pri mainstream filmih so *Alexander*, *De-Lovely*, *Saved!* in *The Family Stone*, katerih namen je bil več kot le zabavati ljudi, saj so imeli določen namen oziroma sporočilo. Ker pa so mainstream filmi tudi bolj gledani, so ponavadi deležni tudi pogostejših kritik, kar je bilo očitno pri filmu *Alexander* (vprašljiva spolna opredeljenost glavnega junaka) in *Saved!* (prikazana netočna stališča katoliške vere o homoseksualnosti).

Pri filmih neodvisne produkcije pa je homoseksualnost osrednjega pomena, glavni liki filma so homoseksualci. Prikazovanje homoseksualnosti je veliko očitnejše in eksplicitnejše, kot je v mainstream filmih, tako da so poleg objemanja in poljubljanja razvidni tudi golota in spolni odnosi med moškimi. Tovrstni filmi ne bežijo pred resnico in skušajo prikazati kar se le da realen pogled na življenje gejev.

Režiserji imajo pri manjših filmih več ustvarjalne svobode in pri prikazovanju svojih idej niso omejeni. Liki, medosebni odnosi, zgodbe, zapleti idr. so kompleksnejši in bolj realistični kot v mainstream filmih. Ob tem pa je treba poudariti, da to kljub vsemu ne velja za vse filme neodvisne produkcije. V nizkopračunskih filmih, kot so *Eating Out*, *Graffiti Artist*, *Harry + Max in Slutty Summer*, so osebe enodimenzionalne, odnosi in zgodbe pa so preveč enostavni in brez prave substance itd. V teh filmih primanjkuje idej, talenta in tudi finančnih sredstev. Sam cilj teh majhnih filmov je, da se film sploh posname.

Kljub nekaterim razlikam pa je med obema poloma mogoče najti tudi veliko podobnosti. Ne glede na žanr in proračun filma je očitno prikazovanje stereotipnih homoseksualcev (feminizirani moški), kar z drugimi besedami pomeni, da so sisiji bili in

---

⁷³ Comic relief – vključev šaljivega lika, prizora ali dialoga, ki naj bi sprostil napetost.

so še vedno prisotni na filmskem platnu. Pri večini filmov je očitna tudi kakšna negativna lastnost, ki se povezuje oziroma asociira s homoseksualnostjo, npr. aids, strah pred geji, greh, predsodki, fizični napadi na geje, promiskuitetnost itd. Za večino filmov je značilen tragičen oziroma žalosten konec, izjema so pri tem komedije in seveda večina mainstreamovskih filmov, kjer je obvezen srečen konec (»happy end«).

Večina filmov prikazuje vsakdanje življenje gejev, nekateri na humornejši način, drugi v resnejšem podtonu. Najpomembnejši pa so odnosi, in sicer odnosi med samimi geji, njihovimi prijatelji, družinami in tudi med ljudmi, ki ne sprejemajo najbolj njihovega načina življenja. Še vedno je viden boj za enakopravnost, četudi to ni vedno najočitnejše. Geji imajo pregovor: »We are here, we are queer, get used to it!«⁷⁴ No, dejstvo je, da se vsi še niso sprijaznili s tem in da bo trajalo še nekaj časa, preden se bo s homoseksualnostjo sprijaznila večina.

Vito Russo, avtor knjižnega dela *The Celluloid Closet: Homosexuality in the Movies*, je kot končni argument glede kritičnega gledanja homoseksualnosti v filmih dejal, da so filmi z gejevsko in lezbično vsebino vredni le, če so narejeni zunaj tradicionalne hollywoodske strukture (glej Jones v Nelmes, 2002: 315), s čimer bi se tudi sam strinjal, saj so navsezadnje filmi neodvisne produkcije (npr. filmi *Boys in the Band*, *Cabaret*, *Making Love*, *Brokeback Mountain* itd.) tisti, ki so največ prispevali k razvoju homoseksualne kinematografije. Kljub vsemu pa včasih tudi mainstream film (npr. film *Philadelphia*) lahko pozitivno vpliva na razvoj in rast homoseksualne kinematografije.

---

⁷⁴ We are here, we are queer, get used to it! – Mi smo tu, mi smo homoseksualci, sprijaznite se s tem!

7. Sklep

V uvodu sem si zastavil raziskovalno vprašanje: *Kako so homoseksualci in homoseksualnost reprezentirani v hollywoodskih filmih in ali se te reprezentacije razlikujejo med mainstream filmi in filmi neodvisne produkcije?*

Po analizi nekaterih mainstream filmov in filmov neodvisne produkcije s homoseksualno tematiko, posnetih v letih 2004 in 2005, lahko ugotovim, da reprezentacija homoseksualnosti v hollywoodskih filmih postaja vedno bolj realistična. To pomeni, da se sprejemanje homoseksualnosti v primerjavi s preteklostjo izboljšuje, a nekatere negativne predispozicije (stereotipi, predsodki idr.) so še vedno očitne. Podobno kot s homoseksualnostjo se je v preteklosti dogajalo tudi z rasno tematiko oziroma na področju črnske kinematografije. Tudi pri slednji so se soočali s stereotipi, predsodki, občutkom manjvrednosti itd. Da danes vidimo temnopolte igralce in režiserje, ki sodelujejo v največjih filmih, se nam zdi samoumevno, a dejansko je trajala cela večnost, da so si to možnost izborili. Tovrstne ovire pa mora preseči tudi homoseksualna kinematografija. Filmi, kot so *Brokeback Mountain*, *Kinsey*, *Capote* idr., niso bili deležni le priznanih nagrad in odobravanje kritikov, temveč tudi naklonjenosti občinstva. Pri tem bodo k večji solidarnosti in sprejemanju različnosti zagotovo več prispevali prav filmi neodvisne produkcije, ki v primerjavi z mainstream filmi reprezentirajo homoseksualnost pozitivneje in z večjo mero realnosti. Če pogledamo malo v prihodnost, bodo zagotovo v kinematografe prihajale razne najstniške komedije in drugi lahkotnejši filmi, v katerih bodo še naprej očitni stereotipi in posmehovanje homoseksualcem. Slednje je za zdaj še vedno del »recepta«, ki prinaša dobiček. A na površje prihajajo tudi kakovostnejši filmi, ki presegajo negativno podobo homoseksualnosti.

Homoseksualna kinematografija se tako kot homoseksualna skupnost v družbi bori za enakopravnost, torej za enake pravice in enake možnosti. Mislim, da obe gibanji delujeta vzporedno, in ko napreduje ena, to občuti tudi druga. Ko bomo ljudje lažje sprejeli različnost v družbi, bomo tudi lažje sprejeli različnost v filmih in obratno.

Ob vsem tem pa se nam zagotovo postavljajo vprašanja, na primer zakaj imamo ljudje težave s sprejemanjem homoseksualcev, zakaj je homofobija v družbi še vedno tako močna, zakaj vsak drugi Slovenec ne želi imeti geja za soseda.

Odgovor na ta vprašanja lahko iščemo v zgodovini, ko je bila homoseksualnost obravnavana kot greh proti bogu, družbeni zločin ali pa kot duševna bolezen. Odgovor je

morda skrit tudi v nasprotovanju religije proti homoseksualnosti, pri čemer imajo določeno težo tudi izjave pomembnih verskih predstavnikov. Sedanji slovenski nadškof in metropolit Alojz Uran je na primer za tednik »Mladina« izjavil, da homoseksualnost ni greh kot nagnjenje, ampak to, da dva ležita skupaj. Greh naj bi bilo prakticiranje homoseksualnosti (glej Trampuš in Matos, 2005). Morda pa se odgovor skriva tudi v gejevskih paradah ponosa, ki si jih ljudje in sama družba napačno razlagajo. Parada ponosa naj bi promovirala sprejemanje, toleranco in enakopravnost, vendar si ljudje ob pogledu na usnjena oblačila, groteskne podobe, seksualne pripomočke, »neprimerne seksualne« geste in podobno oblikujejo drugačna mnenja⁷⁵ o homoseksualcih. Dr. Henry Thorne, profesor zgodovine na univerzi v New Yorku, je tako obrazložil nerazumevanje:

Po stoletjih zatiranja, ko so bili geji »nevidni« del družbe, so se na podlagi stonewallskega⁷⁶ upora opogumili in se odpravili na ulice z »in-your-face« (v-tvoj-obraz) držo. Največjim predsodkom sveta, ki jih ni sprejemal, so se zoperstavili s pretiravanjem in parodijo. Prevezli so najhujše stereotipe svojih »sovražnikov« in jih preobrnil v simbole gejevske parade. Trideset let pozneje so geji dosegli veliko večjo mero odobravanja, toda še vedno se obnašajo »perverzno«, to pa najbrž zato, ker je to zabavno. Parade ponosa, kakršne so v Los Angelesu, so del tradicije za pravice gejev. Toda za mainstream heteroseksualce, ki se ne zavedajo ironije, je parada le invazija grotesknih nezemeljskih mutantov, ki naj bi uničili človeški rod (Thorne v The Onion, 2001).

In kaj bi lahko bila rešitev, ki bi vodila k večji strpnosti in sprejemanju različnosti? Na to vprašanje je težko odgovoriti, a močnejše ozaveščanje ter vzgoja in izobraževanje sedanje in prihodnje generacije ljudi zagotovo ne bi škodili.

---

⁷⁵ Na gejevski paradi ponosa v Los Angelesu so si mimoidoči ustvarili novo mnenje o homoseksualcih:

- Hannah Jarret, 41, mati štirih otrok: »Vedno sem bila prepričana, da so geji normalni ljudje, tako kot ste vi ali jaz, in da so stereotipi homoseksualcev kot hedonističnih in s spolnostjo obsedenih deviantnih oseb le destruktivni mit ... [a ko vidi parado]... oh, kako sem se motila.«
- Alison weber, 43, svetovalka v tržnem podjetju: »Prepričana sem bila, da so geji taki kot vsi drugi – spodobni, delavni ljudje. Toda po tem groznem prizoru nočem, da še živijo v moji soseski ali da učijo moje otroke.«
- Russ Linder iz Iowe Cityja, IA: »Imam bratranca, ki je gej, in meni se je zdel spodoben človek. Toda sedaj, zahvaljujoč paradi, vidim, kakšen čudak (»freak«) je bil ves čas. Geji so bolni in nemoralni perverzneži.«

⁷⁶ Upor pred gostiščem Stonewall Inn v Greenwich Villageu leta 1969 pomeni prelomnico v zgodovini zatiranja homoseksualcev in začetek modernega gibanja za pravice gejev in lezbijk. Uprli so se policiji, ki je od konca sedemdesetih let v New Yorku opravljala racije homoseksualcev. Posledice upora so bile medijsko poročanje, pisanje časnikov itd. Pojavljati so se začela zborovanja in organiziranje pohodov, kot je tudi gejevska parada ponosa (glej Kuhar, 2001: 75).

8. *Literatura in viri*

1. Arnheim, Rudolf (2000): *Film kot umetnost*. Ljubljana: Krtina.
2. Berger, Peter in Thomas Luckmann (1966/1988): *Družbena konstrukcija realnosti*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
3. Branston, Gill, in Stafford, Roy, ur. (1996): *The Media Student's Book*. London: Routledge.
4. Epstein, Rob, Jeffrey Friedman, Sharon Wood in Vito Russo (1995): *The Celluloid Closet*. Video DVD (102 min.). Columbia Tristar Home Video.
5. Frelih, Tone, ur. (1980): *Film (med sanjami in resnico)*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
6. Giltz, Michael (2004): *The new degaying of Hollywood: Alexander. Troy. Brokeback Mountain. De-Lovely. Straightening up history's heroes, desexing literature's love stories, Hollywood is making gay movies-without the "gay"*. Dostopno na http://www.findarticles.com/p/articles/mi_m1589/is_2004_Sept_14/ai_n6358345 (27. februar 2006).
7. Goodridge, Mike (2004): *Is Hollywood glad to be Gay*. Dostopno na http://www.findarticles.com/p/articles/mi_qn4153/is_20040715/ai_n12095595 (5.maj 2006).
8. Gustinčič, Andrej (2006): *Moška družba. Delo (Sobotna priloga)*. (14. maj 2006).
9. Hall, Stuart, ur. (1997): *Representation (Cultural Representations and Signifying Practices)*. London: Sage Publications.
10. Haralambos, Michael, in Holborn, Martin (1999): *Sociologija (teme in pogledi)*. Ljubljana: DZS.
11. Hayward, Susan (1996): *Key Concepts in Cinema Studies*. London: Routledge.
12. IMDb: *Movie / TV News (11. september 2006)*. Dostopno na <http://us.imdb.com/news/wenn/2006-09-11> (11. september 2006).
13. IMDb: *Movie / TV News (27. september 2006)*. Dostopno na <http://us.imdb.com/news/sb/2006-09-27/> (27. september 2006).
14. IMDb: *Trivia for Cat on a Hot Tin Roof (1958)*. Dostopno na <http://us.imdb.com/title/tt0051459/trivia> (13. januar 2006).
15. IMDb: *Trivia for Philadelphia (1993)*. Dostopno na <http://us.imdb.com/title/tt0107818/trivia> (13. januar 2006).

16. Kuhar, Roman (2001): *Mi, drugi (oblikovanje in razkritje homoseksualne identitete)*. Ljubljana: Založba Škuc.
17. Kuhar, Roman (2003): *Medijske podobe homoseksualnosti (analiza slovenskih tiskanih medijev od 1970 do 2000)*. Ljubljana: Mirovni inštitut.
18. Lambda GLBT Community Services: *Famous GLB People in History (You're in Good Company)*. Dostopno na <http://www.lambda.org/famous.htm> (16. maj 2006).
19. Leben, Gusti (1995): Izseki iz zgodovine gej Hollywooda. *Časopis za kritiko znanosti* 23(177), 143–168.
20. Leben, Gusti (1997): Sisijev ne mara nihče. *Časopis za kritiko znanosti* 25 (185), 265–269.
21. Nastran Ule, Mirjana, ur. (1999): *Predsodki in diskriminacije*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
22. Nastran Ule, Mirjana (1994/2000): *Temelji socialne psihologije*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
23. Nelmes, Jill, ur. (2002): *An Introduction to Film Studies*. London in New York: Routledge.
24. Olinger, Oliver J. (2003): *Liberal Hollywood?* Dostopno na <http://www.americandaily.com/article/3915> (22. junij 2006).
25. Parenti, Michael (1992): *Make-Believe Media (The Politics of Entertainment)*. New York: St. Martin`s Press.
26. Pirnar, Marta (2006): *Tok / Protitok (Konstrukcija in reprezentacija homoseksualne identitete v 20. stoletju)*. Ljubljana: Založba Škuc.
27. Primorac, Igor (2002): *Etika in seks*. Ljubljana: Krtina.
28. Stankovič, Peter (2005): *Rdeči trakovi: Reprezentacija v slovenskem partizanskem filmu*. Ljubljana: FDV.
29. Štefančič, Marcel Jr. (2006): *Gora Brokeback*. Dostopno na http://www.mladina.si/tehdnik/200606/clanek/kul-film--marcel_stefancic_jr/ (13. februar 2006).
30. The Onion (America`s Finest News Source) (2001): *Gay-Pride Parade Sets Mainstream Acceptance Of Gays Back 50 Years*. Dostopno na <http://www.theonion.com/content/node/28491> (12. februar 2006).
31. Trampuš, Jure, in Matos, Urša (2005): *"Greh ni homoseksualnost kot nagnjenje, ampak to, da dva ležita skupaj. Greh je prakticanje homoseksualnosti."* - msgr.

- Alojz Uran*. Dostopno na http://www.mladina.si/tednik/200504/clanek/slo-intervju--jure_trampus_ursa_matos/ (29. september 2006).
32. Vegan, Nataša (2000): Film in vidno: Zgodovina lezbičnih filmskih reprezentacij. *Delta* 6(1-2), 83-95.
  33. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *Alexander (film)*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_%28film%29 (15. maj 2006).
  34. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *Brokeback Mountain*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Brokeback_mountain (17. marec 2006).
  35. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *Cole Porter*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Cole_Porter (27. marec 2006).
  36. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *Homosexuality laws of the world*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Homosexuality_laws_of_the_world (7. april 2006).
  37. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *Independent filmmaking*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Film#Independent_filmaking (19. december 2005).
  38. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *Independent film*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Indie_film (18. december 2005).
  39. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *In Film*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Mainstream#In_Film (19. december 2005).
  40. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *Joseph McCarthy*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Joseph_McCarthy (2. april. 2006).
  41. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *Kinsey Reports*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Kinsey_Reports (7. maj 2006).
  42. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *List of gay, lesbian or bisexual people*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_gay,_lesbian_or_bisexual_people (6. maj 2006).
  43. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *List of lesbian, gay, bisexual or transgender related films*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_gay_movies (16. december 2005).
  44. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *Major film studios*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Major_film_studios (18. december 2005).
  45. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *Metrosexual*. Dostopno na <http://en.wikipedia.org/wiki/Metrosexual> (27. januar 2006).
  46. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *Mysterious Skin*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Mysterious_Skin (2. april 2006).

47. Wikipedia (The Free Encyclopedia): *Saved!* Dostopno na <http://en.wikipedia.org/wiki/Saved%21> (19. januar 2006).
48. Wikipedija (Prosta enciklopedija): *Film.* Dostopno na <http://sl.wikipedia.org/wiki/Film> (18. december 2005).
49. Zornik, Andrej, in Mirović, Katerina (1996): Homoseksualnost skozi stereotipe. *Socialno delo* 35(2), 137–142.